

Uvodnik

Jurij Paljk

Pred svetovnim dnevom družine

Gospodarska, pravzaprav finančna kriza, ki je zajela Evropsko unijo, je pokazala izjemno kratkovidnost finančnikov, ki so z namišljenim denarjem igrali monopoli, denar zapravili in za povrnitev dolgov sedaj zahtevajo, da jim mi, davkoplačevalci, damo nazaj stvaren denar. Zelo grobo povedano, a ta trditev drži, kot drži tudi trditev, da ne morejo tisti, ki so finančni trg zavozili, danes sami tega popraviti, kar je jasno vsem, le finančnikom ne. Če se Slovenija ne smeje, za Italijo smemo reči, da ne joče, a vesela tudi ni. Sedanja vlada ostarelega Maria Montija, ki je vse življenje delal z bankami in po bankah in v raznih finančnih institucijah, dodslej ni naredila nič za malega človeka, razen tega, da ga je krvavo obdavčila in pri tem skrbno pazila, da se ne bi dotaknila bogatih in pa še bolj ostarele italijanske politike. Bogati v Italiji z vsemi finančnimi odtegljaji, ki jih je uvedel Monti s svojimi "imenitnimi profesorji", niso utrpeli najmanjše škode, kot je tudi vsem na očeh, da Italijo vodi dobesedno prestara ter preživeta politika, kot so tudi na vodilnih položajih v javni upravi stari, preživeti ljudje, "najmlajši uspešni menedžerji" imajo namreč v italijanski javni upravi najmanj sedemdeset let! In kakšno vizijo za prihodnost naj torej imajo ljudje, ki bi morali biti upokojeni, nedejavni že vrsto let? Kaj lahko ta stara upraviteljska in ta prestara politična elita naredi za prihodnost? Samo to, kar počne skrbno in dan za dnem: to, da nam stalno pripoveduje, da se pokojnin za nazaj ne bo dotaknil nihče, za naprej pa se bo rezalo povsod. Sami uganite zakaj! Ti ostareli ter zastareli vodje in upravitelji skrbijo samo zase in za sebi podobne, niti enega samega ukrepa niso sprejeli za mlade, za mlade družine, za potrebne! Sindikalni voditelji, ki je nedavno duhovito dejal, da ni bilo potrebno poklicati na čelo italijanske vlade Montija, da bi še bolj obdavčili srednji sloj in uboge Italijane, saj bi znal to narediti in bencin podražiti tudi njegov stari stric, je imel prav. In zadnje dni je postala ta "tehnična vlada" čista karikaturna sama sebe, ko nenehno italijanskim državljanom grozi z Grčijo. "Če ne boste pridni, bo tako, kot je z Grčijo!" nenehno ponavljajo ti samozvani strokovnjaki, ki niso vzeli sami sebi, politikom in bogatašem enega samega evra, ki niso niti pomislili, da bi znižali stotisoče neupravičeno visokih pokojnin, ki dan za dnem dobesedno sesuvajo italijanski pokojninski sistem. Zraven dodajmo še oderuške banke, med njimi tudi hranilnice, ki prostoj za posojila mladim družin, ki nimajo stalne službe, ne jemljejo niti v poštev, za račune pa naravnost nesramno zahtevajo veliko denarja, za prekoračitev porabe denarja na osebem računu pa naravnost tatinske obresti in slika je skoraj popolna. Navedimo še dejstvo, da sedaj "tehnična Montijeva vlada" izračunava, koliko naj bodo visoki letni davki na osebna stanovanja, hiše, ki so v Italiji edine trdne naložbe, po načelu: "Vzemi vedno samo tistim, ki se ne morejo izogniti plačevanju davkov"! Ti pa so zaposleni, srednji sloj. Tipičen primer tega je bencin, ki "je obdavčen za vse enako", a se ve, da ni za vse po isti ceni, saj je za režeža dražji kot za bogatega. Ta lažna "enakost" je poguba za srednji sloj, ki je hrbtenica vsake demokracije. Od 30. maja do 3. junija bo letos v Milanu 7. svetovno srečanje družin, ki bo potekalo pod naslovom *Družina: delo in praznik*. Vrh srečanja bo maša, ki jo bo daroval papež Benedikt XVI. pred družinami od vsepovsod. Na tem srečanju morajo priti do izraza socialni, družbeni, problemi gospodarske krize in odločne zahteve po njihovih rešitvah, sicer srečanje nima smisla. Že res, da "papeža danes nihče ne poslušajo", kot se rado pove, a več kot milijon zbranih, kolikor jih v Milanu pričakuje kardinal Angelo Scola, lahko glasno od sedanjih oblastnikov zahteva korenite družbene spremembe v prid družinam, v prid vsem družinam, ne samo bogatim!

"Vedno pripravljene!"

Obljube tržaških in goriških skavtov

Foto DPD

TRST Odrptje razstave Razprta obzorja - Umetnost 20. stoletja med Italijo in Slovenijo Pomemben, a predvsem umetniški dogodek

O obdrptju razstave *Razprta obzorja - Umetnost 20. stoletja med Italijo in Slovenijo* v petek, 20. aprila, v preurejenih prostorih nekdanje tržaške ribarnice, ki je deležna častnega pokroviteljstva predsednikov slovenske in italijanske države, Danila Türka in Giorgia Napolitana, ter pokroviteljstva občin Trst in Ljubljana, je maršikateri Slovenec zaželel, da bi se izrednost enkratnega dogodka prevesila v prakso. Postavitev v Salonu čudes ponuja namreč na ogled najpomembnejše primerke umetnosti, ki so jo v prejšnjem stoletju snovali slovenski umetniki našega obmejnega prostora. Ker pa se vsaka zadeva v Trstu tolmači (ali upamo - se je tolmačila) s predznakom take ali drugačne 'politične sporočilnosti', gre nedvomno tudi ta dogodek predstaviti na poseben način: najbrž kot znak boljših časov za našo narodno skupnost v Italiji, ki lahko končno doživlja okolje, v katerem je živila in še danes živi, na enakopraven način. Ta pogled pa je v svoji osnovi nevhvaležen, če se z zagatnega družbenopolitičnega področja podamo 'republiko umetnosti': umetnost najbrž vselej združuje to, kar so zgodovinski, družbeni, politični ali kakršni koli drugi premiki nekoč ločevali. V Salon čudes se mora zato obiskovalec (ne glede na svoje etnično izhodišče) odpraviti z neobremenjenim srcem in v njem črpati le to, kar lahko oplemeniti njegovo dušo. To početje bo lahko glede na vsebino same postavitve, ki šteje kopico dragocenih biserov. Izbrana dela s svojo ustvarjalnostjo izražajo izjemno umetniško vitalnost slovenskih umetnikov, ki so z geografskega vidika omejeni na pokrajine Trst, Gorica in Videm, so pa bili zelo aktivni in odprti za mednarodne kulturne vplive. Razstava, ki jo prirejajo Finačna družba KB1909, banka Monte dei Paschi di Siena in kulturno odborništvo tržaške občine, ponuja najprej vpogled v dela umetnikov, ki so se rodili v zadnjih desetletjih 19. stoletja, so pa ustvarjali predvsem v prvi polovici 20. stoletja. Manj dovtetni za novosti postimpresionističnih gibanj so še naprej ustvarjali v duhu romantičnega realizma 19. stoletja in modernejša im-

presionizma. V to skupino sta kustosa razstave Joško Vetrin in Franco Vecchiet (v umetniškem svetu sta bili prisotni tudi Maria Massu Dan in Donatella Capresi) vstavila portretista Avgusta Bucika, akvarelista Cvetka Ščuko in Avgusto Šantel ml., samouka in av-

zahtevne razstave so jo prireditelji zasnovali čim bolj kronološko in jo razdelili po avtorjih, žanru, slogu ali likovni tehniki. Razstavo namreč sestavljajo razdelki, ki so namenjeni vedutam in portretom, akvarelu in monotipu, tej ali oni umetniški skupini. Postavitev, ki jo je Franco Vecchiet na dan odrptja označil za dokaj tradicionalno, "skorajda muzealno", skratka priča o izredni dokumentarni vrednosti in sporočilnosti, bogastvu in raznolikosti umetniške in kulturne dediščine območja na meji med latinskimi in slovanskimi svetom, ki se je na akademskem nivoju in v svetovljanskem duhu oblikoval v slovitih šolah po Evropi (München, Weimarju, Pragi, Parizu, Firencah, Milanu, Zagrebu, na Dunaju). Postavitev v prostorih nekdanje ribarnice lahko imamo za prvo kolektivno tovrstno razstavo v zadnjih petih desetletjih, se pravi po zgodovinski in temeljiti dejavnosti tržaške galerije Scorpion v 50. letih. Prikazani umetniki so namreč tudi na mednarodnem prizorišču sloveli kot posamezniki, neke skupne galerijske režije pa niso bili nikoli deležni.

Boris Perić nagovarja občinstvo v Salonu čudes (foto IG)

torja vedut Silvestra Godino ter marinista Alberta Sirka. Sledijo dela umetnikov, rojenih na prelomu stoletja, ki so se izoblikovali v času med vojnama po vplivom številnih evropskih umetniških gibanj in so ustvarjali predvsem v prvih desetletjih po drugi svetovni vojni: to so Veno Pilon, Luigi Spazzapan, Ivan Čargo, Avgust Černigoj, Tone Kralj, Riko Debenjak, Milko Bambič, Lojze Spacal, Anton Zoran Mušič. Obiskovalec bo srečal tudi slikarje, ki so najbrž manj znani, a zato nič manj pomembni (Jože Cesar, Rudolf Saksida, Bogdan Grom, Robert Hlavaty, Avreljij Lukežič, Anton Mihelič). Pogled zamejske umetnosti se je končal z ustvarjalnim delom mlajših slikarjev, ki so se izoblikovali v duhu umetniških gibanj druge polovice 20. stoletja: od teh so se nekateri že umaknili z umetniškega prizorišča, večina pa je še danes zelo aktivna. Mednje sodijo Silvester Komel, Paolo Petricig, Demetrij Cej, Andrej Kosič, Deziderij Švara, Robert Faganel, Klavdij Palčič, Vladimir Klanjšček, Franko Vecchiet, Boris Zulian, Edi Žerjal, Franko Volk, Robert Kozman, Hijacint Jussa, Alfred De Locatelli, Patrizia Davide' in Jasna Merku'. Za lažje razumevanje zanimive, a

/str. 14
IG

Sporočilo uredništva

Zaradi praznika dela, 1. maja, bomo prihodnjo številko našega tednika poslali v tisk v ponedeljek, 30. aprila, ob 14. uri. Cenjene sodelavke in sodelavce zato naprošamo, naj pošljejo svoje prispevke pravočasno, se pravi do petka, 27. aprila.

POGOVOR Programski vodja Bojan Volk predstavlja Jazz hram v Divači

“Verjamem, da kulturno bogatimo naš lepi Kras”

Vas Divača pri Sežani na Krasu ima nekaj smole. Premalo je zanimiva v primerjavi s bližnjimi Škocjanskimi jamami in prebližu Trstu, da bi se obvarovala pred kolonami lačnih nedeljskih izletnikov, ki poznajo le picerije in gostilne, kjer “se malo plača in dobro je”. V vasi na železniškem razpotju se skriva marsikaj presenetljivega. Jazz hram je tisto, kar bi najmanj pričakovali, pa vendar: v podzemnem prostoru redke lepote se zbirajo ljubitelji raznoterega jazza in poslušajo odmev divaškega apnenca. O uspešni zgodbi “kantini”, ki je stopila na zemljevid slovenskega jazz, smo se pogovorili s programskim vodjo, Bojanom Volkom.

Preletiva zgodbo vašega hrama dobre glasbe in se spomniva, kako ste začeli.

Leta 2005 nas je nekaj navdušencev Društva za kulturno-umetniške dejavnosti NOVA, v katerem klub deluje še danes, začelo to “misijo nemo-goče” in niti v sanjah si nismo predstavljali, da bo Jazz hram postal to, kar je danes. Ker smo vsi glasbeniki, smo si ga na začetku zamisljali kot nekakšen lokal z živo glasbo. Za večino ljudi je živa glasba one-man band ali manjša zasedba, ki igra dalmatinske “slagerje” ali zimzelene pesmi ter z njimi predvsem zabava ljudi. Odločili smo se obrniti ta stereotip na glavo. Želeli smo koncerte polnokrvnih kreativnih bendov, ki se na odru potijo in ne samo zabavajo ljudi, ampak se jim skozi glasbo tudi razdajajo, nekaj sporočajo. Take zasedbe smo vseskozi iskali in jih tudi še naprej bomo.

Ste si hram, pravzaprav “kantino” v živi skali, zamislili sami?

Ne, tak prostor obstaja že vrsto let. Prvotna funkcija hrama je bila ledenica, v kasnejših letih pa sta v njem našli mesto picerija in kassneje vinoteka. Menili smo, da bi to lahko bil odličan ambient za jazzovske koncerte, kar se je v zadnjih letih izkazalo za odlično idejo.

Je vaša ljubezen do jazz potrebovala nekakšne potešitve?

Vsi v ekipi Jazz hrama smo tako ali drugače povezani z glasbo, posebno jazzom. Deloma smo se organizacije jazzovskih koncertov lotili iz obupa oz. razočaranja nad splošnim stanjem duha v družbi in odnosa le te do kreativne in improvizirane glasbe. Mediji so nas programirali do te mere, da porabljamo le hite. Ne trdim, da so vsi hiti nekakovostni, moti pa me, kako nas mediji na vsakem koraku z njimi posiljujejo. Povprečen poslušalec tako zelo težko prisluhne čemu drugemu: jazz je zato marginaliziran in zdi se, da bo tak tudi ostal. Za nekomercialno naravnane vrste je vsaj na začetku potrebno vložiti velik odmerk energije in “napora”, za kar povprečen človek danes

nima priložnosti. Stanje lahko primerjamo s tem, da je lažje porušiti vrhsko brskati po spletu, kot si vzeti čas za branje knjige. Na srečo bo vedno obstajal delček populacije, ki je pripravljen pri-

Denis Razz (foto I. Petaros)

ma biti drugim za zgled in spodbudo ter upamo, da nam bo še kdo sledil. Verjamem in upam, da z našim početjem kulturno bogatimo naš lepi Kras.

Ali se je klub spremenil v teh letih? Koga ste že gostili v njem?

Klub se stalno spreminja in nadgrajuje v smislu opreme, oglaševanja, ponudbe in ne nazadnje programa. Vsako leto je kaj novega - letos smo tako prvič zastavili vse koncerte že pred začetkom sezone, kar nam je omogočilo izdelavo sezonskih programskih knjižic in tudi abonmajske ponudbo. Naša posebnost je tudi ponudba vin kraških, istrskih in v zadnjem času tudi briških vinarjev, saj se ob dobri glasbi prileže kozarec dobrega vina. V našem klubu so igrali že skoraj vsi glasbeniki s slovenske jazz scene, močne vezi imamo tudi v sosednji Italiji, predvsem Trstu in Vidmu, v zadnjem času pa se trudimo pridobiti tudi ameriške jazz glasbenike, ki so na turnejah po Evropi.

Če omenim samo nekaj izstopajočih imen: lanski nagradenec Prešernovega sklada Zlatko Kaučič, Howard Curtis, Nashesheet Waits, Alexander Balanescu, Daniele D'Agaro, Mia Žnidarič, Oto Pestner, Terrafolk, Drago Gajo, Robert Jukič, Tamara Obrovac in še mnogi drugi.

Kako ljubiteljska javnost spremlja vašo koncertno ponudbo? Kdo so obiskovalci in kam vse seže vaš glas?

Za učinkovito oglaševanje so potrebna sredstva, ki nam jih vedno primanjkuje. Za oglaševanje uporabljamo spletne in tiskane medije, seveda po naših zmogljivostih. Po izkušnjah sodeč, večina obiskovalcev pride k nam zaradi programa ali po priporočilu koga, ki je pri nas že bil. Obiskovalci so različnih starosti in poklicev, vsem pa je skupno to, da želijo poslušati glasbo, ki jih bo obogatila na tak ali drugačen način. Obiskovalci prihajajo na koncerte z območja celotne Primorske (obalno-kraška, goriška in notranjska regija), iz Ljubljane, območja Trsta, Furlanije, pa tudi iz Hrvaške.

Ste morda v vseh teh letih doživeli trenutek, ko ste rekli: “Glej, pa nam je uspelo?”

Že večkrat smo si to rekli. To pa zato, ker čez čas sami sebe presežemo. Dogaja se že od samega začetka in vem, da se bo še naprej. Dejstvo je, da smo se znašli na jazzovskem zemljevidu, kar se ne da storiti na hitro, predvsem z našim proračunom. Skozi celotno obdobje smo delali na “znamki” Jazz hram in imeli v gosteh veliko slovensko in sve-

točno uveljavljenih glasbenih imen, kar je veliko pripomoglo k prepoznavnosti kluba po Sloveniji. Zasedba “Samo Šalamon Zalto” se je štiri dni po koncertu v Jazz hramu predstavila v Cankarjevem domu v Ljubljani, kar je eden od zadnjih primerov, ki kažejo, da uspešno delamo. Na januarskem koncertu v New Yorku živečega afriškega basista Francis Mbatpeja zaradi omejene kapacitete kluba nismo mogli sprejeti vseh ljudi, ki so prišli na koncert. Ker je za tovrstne dosežke potrebna gromozanska količina truda, časa, energije in še marsičesa, skoraj po vsakem uspelem koncertu rečemo, da nam je uspelo.

Ali aktivno spremljate in “osebno poznate” glavne akterje slovenske jazz scene? Kako doživljate in ocenjujete slovensko jazz ustvarjanje ter morda koncertno in festivalno ponudbo mednarodnega značaja v naši državi? Morda kako ime, predlog, nasvet?

Aktivno spremljamo jazz sceno in se tudi oseb-

no poznamo z večino glasbenikov. Slovensko jazz ustvarjanje je na zavidljivi ravni in dobesedno prekipeva od ustvarjalnosti, kar vzdržuje potrebo po koncertnih prizoriščih. Ocenjujem, da je festivalna koncertna ponudba v Sloveniji dobra, klubska scena pa slabo razvita. V Ljubljani imamo Jazz festival s 50-letno tradicijo, v Kopru Baladoor, Marezijazz in Jeff, v Ravnah na Koroškem Jazz Ravne, v Trstu Trieste loves jazz in mnogih drugih. Na festivalih se da poslušati dober jazz, problem vidim morda v dejstvu, da je organizatorjem zelo pomembno, da nastopajo velika in ugledna jazzovska imena. Po svoje jih razumem, saj le-ti pritegnejo poslušalstvo. Mogoče bi programski vodje morali zavestno dati možnost nastopanja domačim izvajalcem, ki še niso uveljavljeni, a imajo kaj povedati in pokazati. V tem vidim predvsem vlogo klubov, ki naj bi bili prostor, v katerem se glasbeniki kalijo in dozorevajo. Menim, da se v Sloveniji ustvarja ogromno dobre glasbe, ki pa ne najde poti do poslušalcev. Zato programa festivalov in klubov ne bi smela voditi izključno želja po dobičku, ampak predvsem ljubezen do dobrega jazz. Tako bo lahko slovenski jazz napredoval, v na-

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

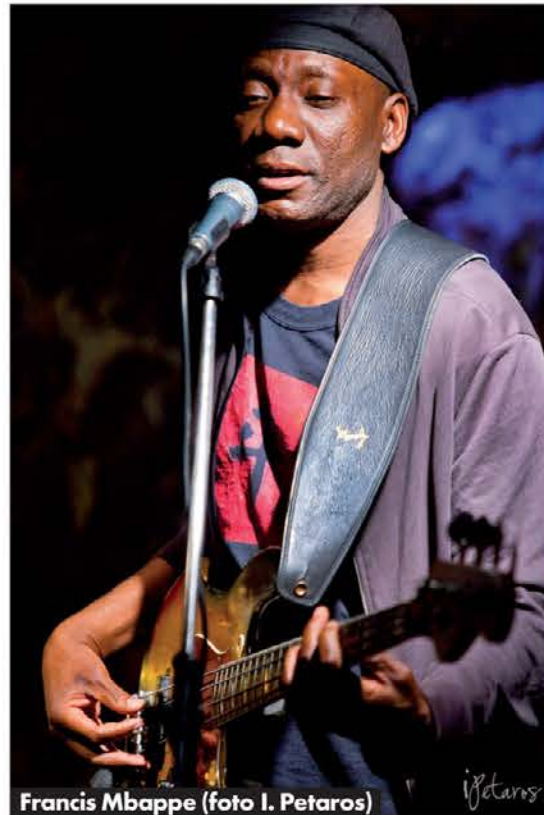
štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

Francis Mbatpe (foto I. Petaros)

štetje

štetje

štetje

štetje

štetje

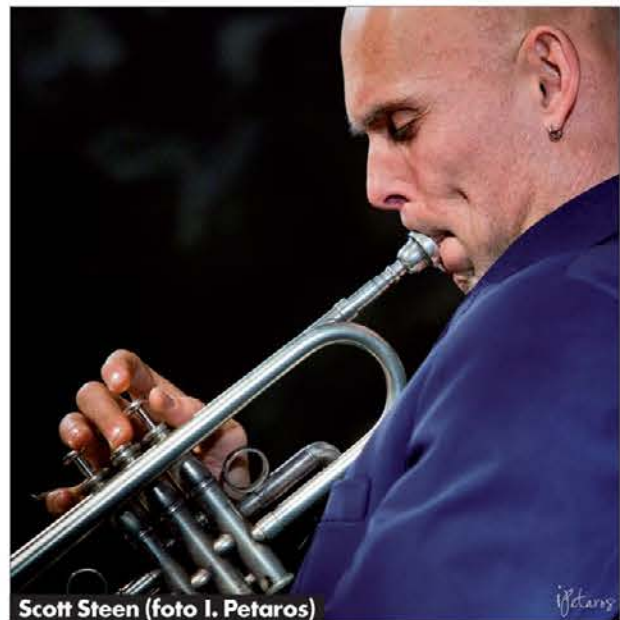
štetje

štetje

štetje

Zlatko Kavčič (foto I. Petaros)

Scott Steen (foto I. Petaros)

štetje

štetje

štetje

štetje

PLEŠIVO Jurjevanje Slovenske zamejske skavtske organizacije

Kljub muhastemu vremenu občuten praznik tržaških in goriških skavtov

Foto DPD

Plešivo blizu Krmina, vasica na robu Brd, je v nedeljo, 22. aprila, gostilo približno dvesto skavtov, starih skavtov, staršev in skavtskih prijateljev. Slovenska zamejska skavtska organizacija je namreč tam imela slavnostno Jurjevanje in obljube. Priložnost so skavti izkoristili tudi za praznovanje šestdesete obletnice slovenskega skavtskega gibanja v Italiji in petintridesete obletnice SZSO. Ob tej priložnosti je izšlo tudi skavtsko glasilo Jambor s prispevki o delovanju mladinskega organizacije v preteklosti in sedanjosti. Aprilsko vreme ni pregnalo skavtov, čeprav dež ni bil najbolj milostljiv. Jutranji program so izvedli po vejah, to je starostnih skupinah. Najmlajši - volčiči in volkuljice - so jutro preživeli v družbi vrstnikov in lepih džungelskih iger. Nekoliko starejši - izvidniki in vodnice - so jutro preživeli v naravi; najstarejši - roverji in popotnice - pa

so se podali na pot in odkrivali bližnjo okolico. Tudi staršem ni bilo dolgčas, saj jim je vrata svoje kleti odprl prijazen in gostoljubni domačin Edi Keber, ki je z veseljem pokazal svoje prostore. Starši so tako lahko videli kar tristo let staro klet, ki je bila od nekdaj v lasti družine. Po ogledu pa so lahko tudi okusili žlahtno briško kapljico. Tipično skavtsko kosilo s "pašto" je bilo pri prostorih bivše osnovne šole na Plešivem. Takoj zatem so se vsi premaknili pod streho pred Kebrovo kletjo, kjer je bil na vrsti

najpomembnejši trenutek v dnevu. Sveto mašo je daroval bovški kaplan Niko Čuk, ki dobro pozna skavte, saj je tudi sam skavt. Maši je sledila slovesna obljuba, s katero je bilo v organizacijo sprejeto lepo število novih članov. Goriška pokrajina ima sedaj deset novih volčičev, tržaška pa enaindvajset. Poleg volčičev, najmlajših, so slovesno obljubili tudi izvidniki. Iz tržaške pokrajine je obljubilo trindvajset izvidnikov in en rover, iz goriške pa sedemnajst izvidnikov. Kljub slabemu vremenu so bili vsi mladi, ki so obljubili, da se bodo držali skavtskih načel, zelo veseli, da je prišlo do tega pomembnega in lepega dogodka. / SR

Foto DPD

Kratke

Doberdob

Kot vsako leto smo tudi letos šolarji v Doberdodu nosili velikonočni ogenj po domovih. Vsi, ki nosimo velikonočni ogenj, smo zadržani tudi, da ragljamo z ragljo ali, kot pravimo pri nas, ropotamo. To delamo z izrednim

veseljem. Sedemo na kolesa in se trikrat na dan zapodimo zelo veselo po vasi. Naše ropotanje je pravo draženje psov, zato ti vsako leto na ta dan poskrbijo za pravi vaški lajež. Letos smo pri nošenju velikonočnega ognja nabrali 950 evrov za našo misijonarko s. Tadejo v Paragvaju. / Marco Peric

Romanje zaupanja na zemlji – Mednarodno srečanje mladih v Ljubljani

Romanje zaupanja na zemlji, ki ga pripravlja Skupnost bratov iz Taizeja, se bo letos znova ustavilo v Ljubljani. Na mednarodnem srečanju mladih v Ljubljani, od sobote, 28. aprila, do torka, 1. maja 2012, se bo zbralo okrog 1000 mladih iz vse Evrope in Slovenije. Mednarodno srečanje mladih na povabilo Slovenske škofovske konference pripravljajo ljubljanske župnije v sodelovanju s Skupnostjo bratov iz Taizeja in Društvom SKAM – Skupnostjo katoliške mladine. Srečanje je namenjeno mladim iz Slovenije in sosednjih držav, starim od 17 do 35 let, ne glede na njihovo veroizpoved. Tema srečanja je Odločitev za zaupanje. S srečanjem želimo mladim omogočiti poglabitev osebne verske izkušnje (vrnitev k izvirov vere), jim dati priložnost, da v molitvi (ponovno) odkrijejo pomen zbranosti in tišine in da o svoji molitvi, veri, dvomih (iskanju) spregovorijo in se pogovarjajo z vrstniki. Med romanjem zaupanja bodo mladi del časa preživeli skupaj z namenom, da bi bili bližje Bogu in drug drugemu ter da bi drug z drugim delili svoje življenjske izkušnje in skupaj odkrivali nove poti upanja in zaupanja. V času srečanja bodo mladi razmišljali ob posebni številki Pisma iz Taizeja za leto 2012, K novi solidarosti, ki ga je brat Alois, prior Skupnosti v Taizeju, napisal ob koncu lanskega leta. Podrobnejši program srečanja v Ljubljani je na voljo na strani: <http://katoliska-cerkve.si/>

Ob 100-letnici rojstva g. Andreja Simčiča Tudi on zasluži, da se ga spomnimo

Gospod Andrej Simčič se je rodil v vasi Hum, župnija Kojško, 13. aprila 1912. Torej je bil le slab mesec mlajši od Rudolfa Klineca. Bila sta najbolj brihtna in zavzeta briška dijaka in študenta med vojnama v prejšnjem stoletju in zato najbolj obetavna duhovnika. Pričakovanja so se pri obeh povsem uresničila. Njunjo mladostno prijateljstvo se je pozneje posebno pokazalo v tesnem sodelovanju pri delu v Gospodovem vinogradu, ko sta bila v letih 1938 – 1945 župnika v sosednjih farah, Simčič v Svetem Križu na Vipavskem, Klinec pa v Velikih Žabljah. Na gospoda Simčiča me veže le nekaj spominov, bolj živim iz njegovega pastoralnega prizadevanja, saj zanj tam, kjer je on v letih 1953 – 1977 oral, sejal in gnojil. Zato za ta zapis dopolnjujem svoje redke spomine nanj z brskanjem po raznih virih. Prvi spomin: praznik v Plačah pri votlini Lurške Matere Božje. Polno ljudi na zagrajenem prostoru pred votlino in še zunaj njega, patri kapucini iz Križa in nekaj župnikov iz bližnjih župnij. Toda, kako se je duhovna temperatura zvišala, ko se je med duhovščino pri oltarju pojavil še "gospod Simčič"! Kar je zavalovalo v srcih vernikov, zlasti tistih, katerim je bil sedemnajst let župnik in pravi duhovni oče in brat v vojnih stiskah, je bilo čutiti tudi na zunanaj. Drugi spomin: pred kmečko hišo v Velikih Žabljah se ustavi ma-

ljen avto "topolino", iz katerega stopita gospod Kragelj in gospod Simčič. Le kje sta se domači župnik Jožko Kragelj in gospod Simčič srečala, da sta potem zavila še pred našo hišo? Kako je naenkrat postalo vse živahno v hiši - in to po napornem dnevu kmečkih opravil na njivi in v vinogradu -, saj je bilo potrebno v nekaj trenutkih pripraviti prostor za slovesen sprejem tako imenitnih gostov! Tata je hitro iz kleti prinesel steklenico najboljšega vina, kar ga je premogel, ne vem pa, kako se je znašla mama. No, kakšen kos kruha iz domače peči je bil vedno pri hiši in nekaj rezin pršuta tudi. Vsekakor je našo hišo tisti večer doletela velika čast. Ta dva bežna spomina povesta, kaj je gospod Simčič pomenil vernemu ljudstvu srednje Vipavske doline pred nekaj desetletji. Gotovo je še kdo od starejših ljudi živ, ki bi znal povedati, kako je bil duhovnik svojčas nekaj vzvišenega in kako je s svojo duhovnostjo in požrtvovalnostjo prispeval, da to ni bilo nekaj lebdečega v zraku, ampak zasidrano v življenju. Andrej Simčič je postal duhovnik 8. 12. 1935. Takratni Sveti Križ je bil več let brez župnika, ker so ga pregnale fašistične oblasti. Za novega župnika se je mudilo, zato je bil Simčič posvečen s spregledom nekaj mesecev pred izpolnjenim štiriindvajsetim letom. Naslednji dan je bil že napisan dekret za Križ. Na svojo

prvo in najljubšo župnijo je prišel 4. januarja 1936. Pridigar na novi maši, 15. decembra, je omenil, da je Andrej "prvi povojni gojenec v malem semenišču v Gorici in prvi briški novomašnik po svetovni vojni". Za izrednega častilca Matere Božje je moralo biti neizmerno veselje, ko je mogel pozdraviti Svetogorsko Kraljico v svoji župniji, v kapucinski cerkvi v Svetem Križu 2. oktobra 1943 ob njenem

vračanju na Sveto Goro iz Ajdovščine. Velik uspeh kriških let gospoda Simčiča je gotovo votlina Lurške Matere Božje v Plačah. Postavljena je bila na mestu, kjer je bilo prej vaško znamenje z že od sonca in vlage obledelo papirnato Marijino sliko, in sicer v spomin na vojne žrtve. Morda je to prvi spomenik padlim borcem, saj je bila votlina zgrajena leta 1946. Blagoslovil jo je 11. maja 1947 pooblaščenec goriškega nadškofa Margottija, poznejši apostolski administrator dr. Mihael Toroš. Msgr. Toroš je želel imeti blizu

sebe dobrega in sposobnega duhovnika Simčiča. Dne 20. 6. 1952 mu je pisal: "S tem odlokom vas imenujem za vikarja namestnika v starodavni župniji sv. Štefana, prvega mučenca. Hkrati vas s tem dekretom imenujem za dekana solkanske dekanije". V Solkan je gospod Simčič prišel šele 7. 2. 1953. Za tamkajšnjega župnika je bil imenovan 15. 3. 1954, ko se je msgr. Močnik odpovedal župniji

solkanskega duhovniškega društva. Ker je zaslužil, da mu bo dejavnost v tem društvu verjetno ovira za napredovanje v Cerkvi, je iz njega izstopil. Pa je kmalu dobil ustrezno povračilo. Ker je bil drugače na mestu, so si kaznivo dejanje izmislili: na misijonu v Kobariču naj bi 29. 10. 1955 pri spovedi neko ženo nagovarjal, naj se loči od moža. Zaradi spovedne tajnosti se pred sodnikom ni mogel zagovarjati. In kazen, izrečena na okrajnem sodišču v Tolminu 7. 4. 1956: 10 mesecev zapora in eno leto prepoved izvrševanja duhovniškega poklica. Okrajno sodišče v Novi Gorici je potem 19. 5. 1956 "v imenu ljudstva" kazen zmanjšalo na 6 mesecev, od katerih je potem prestal tri mesece. Ker je apostolski administrator dr. Mihael Toroš zdravstveno pešal, je izbral gospoda Simčiča za svojega najožjega sodelavca. 14. 8. 1959 ga je imenoval za svojega delegata. S tem mu je poveril "vso svojo jurisdikcijsko oblast v goriški administraturi izzemivši oblast podeliti kako cerkveno službo". Ko msgr. Toroš ni mogel več birmovati, je dr. Josip Ujčič, beograjski nadškof in predsednik škofovskih konferenc, pooblastil gospoda Simčiča, da more deliti sveto birmo. 9. 2. 1963 je takšno dovoljenje zanj izdalo državno tajništvo v Vatikanu. Da bi bilo pri birmi še lepše, mu je 31. 5. 1963 to tajništvo podelilo privilegij, da pri birmi nosi mitro (glej fotografijo birme na Livku 20. 8. 1963, pred birmovalcem je dekan Ludvik Likar, za birmovalcem bogoslovec Silvo Česnik). Po

stanovskega duhovniškega društva. Ker je zaslužil, da mu bo dejavnost v tem društvu verjetno ovira za napredovanje v Cerkvi, je iz njega izstopil. Pa je kmalu dobil ustrezno povračilo. Ker je bil drugače na mestu, so si kaznivo dejanje izmislili: na misijonu v Kobariču naj bi 29. 10. 1955 pri spovedi neko ženo nagovarjal, naj se loči od moža. Zaradi spovedne tajnosti se pred sodnikom ni mogel zagovarjati. In kazen, izrečena na okrajnem sodišču v Tolminu 7. 4. 1956: 10 mesecev zapora in eno leto prepoved izvrševanja duhovniškega poklica. Okrajno sodišče v Novi Gorici je potem 19. 5. 1956 "v imenu ljudstva" kazen zmanjšalo na 6 mesecev, od katerih je potem prestal tri mesece. Ker je apostolski administrator dr. Mihael Toroš zdravstveno pešal, je izbral gospoda Simčiča za svojega najožjega sodelavca. 14. 8. 1959 ga je imenoval za svojega delegata. S tem mu je poveril "vso svojo jurisdikcijsko oblast v goriški administraturi izzemivši oblast podeliti kako cerkveno službo". Ko msgr. Toroš ni mogel več birmovati, je dr. Josip Ujčič, beograjski nadškof in predsednik škofovskih konferenc, pooblastil gospoda Simčiča, da more deliti sveto birmo. 9. 2. 1963 je takšno dovoljenje zanj izdalo državno tajništvo v Vatikanu. Da bi bilo pri birmi še lepše, mu je 31. 5. 1963 to tajništvo podelilo privilegij, da pri birmi nosi mitro (glej fotografijo birme na Livku 20. 8. 1963, pred birmovalcem je dekan Ludvik Likar, za birmovalcem bogoslovec Silvo Česnik). Po

Toroševi smrti 23. 12. 1963 je g. Simčič vodil apostolsko administracijo kot kapitularni vikar do imenovanja novega administratorja in škofa dr. Janeza Jenka 30. 4. 1964. Več mandatov je bil g. Simčič škofijski svetovalec in član raznih cerkvenih svetov. Veliko si je prizadeval, da bi prišlo do zgraditve nove cerkve v Novi Gorici. Okoliščine so nanesele, da je bil imenovan za prvega, "začasnega soupravitelja nove župnije sv. Odršenika v Novi Gorici", kar je bil od 4. 6. do 21. 7. 1976, ko so se urejevale določene upravne zadeve novoustanovljene župnije. Zaradi pastoralnih potreb je leta 1977 prišel v Solkan nov župnik, gospod Jožko Benedetič, gospodu Andreju Simčiču pa so določili vikariat Ravnico. Tam se je čutil malo odmaknjena. Tu di materialno je težko shajal. O tem pričajo njegove prošnje za pravico do pokojnine. Moral se je celo zateči k dokazovanju, kako je pomagal pri narodnoosvobodilnem boju v Svetem Križu in koliko je pretrpel pod fašizmom: po 2. 8. 1942 je bil tri tedne v zaporu v Gorici in po 28. 6. 1943 šest dni v zaporu v Ajdovščini. Da bi bil gospod Simčič vsaj delno poplačan za veliko ljubezen do Cerkve, je škof dr. Janez Jenko poskrbel, da je dobil 22. 10. 1964 od svetega očeta imenovanje za prelata, Frančiškovi bratje pa so se mu oddolžili za njegovo prizadevno sodelovanje in ljubezen do Svete Gore z imenovanjem za posinovljenca slovenske frančiškanske province sv. Križa. Za pravo plačilo za vse, kar je naredil na tem svetu dobrega, je gotovo poskrbel nebeški Oče, potem ko ga je 15. 7. 1986 poklical k sebi.

Vinko Paljč

Dramski odsek PD Štandrež

Z družabnim srečanjem proslavitev priznanj

Člani dramskega odseka Prosvetnega društva Štandrež, igralci in vsi, ki v zakulisju pripomorejo k uspehu domačih odskih uprizoritev, so veseli in zadoščeni ob prejetju zadnjih priznanj izrazili ob zdravicah in pri omizju, obloženem s sladkimi in slanimi dobrotami, v pevski sobi štandreške župnijske dvorane v torek, 10. aprila 2012. S to družabnostjo so se hoteli iskreno zahvaliti svojemu režiserju Jožetu Hrovatu, članu SNG Nova Gorica, ki jim je s svojimi iglaskimi izkušnjami razprl nova obzorja v iglaskem ustvarjalnem delu in jih zadnja leta varno usmerja po večkrat strmih gledaliških poteh. Pristrčno so mu poklonili veliko čokoladno jajce – čokoladnih sladkosti je bila deležna tudi njegova prijazna žena Nada – in mu seveda izročili priznanje in utemeljitev žirije 8. Festivala amaterskih dramskih skupin Pekre (Maribor), na katerem je žirija prisodila vrtočlavi komediji Zbeži od žene Rayja Cooneyja nagrado za najboljšo režijo, pa še občinstvo jo je izbralo kot najboljšo predstavo festivala. Na družabnem srečanju so seveda proslavili tudi priznanje za najboljšo glavno moško vlogo, ki jo je na

sklepem delu Srečanja gledaliških ljubiteljskih skupin severne Primorske, segmenta Linhartovega srečanja, srečanja ljubiteljskih gledaliških skupin iz Slovenije in zamejstva, prejel Matej Klanjšček za vlogo Georga Kimballa v komediji Cvetje hvaležno odklanjamo. Obe res zelo posreženi štandreški odski uprizoritvi je režijsko domiselno in dognano podpisal Jože Hrovat, ki je predstavama dal iskri ton in se natančno zaustavil ob poudarjanju situacijske in karakterne komike. Štandreški komedijanti seveda nimajo navade "posedati" na lovorikah. Gostovanja jih ženejo po najrazličnejših slovenskih odrih in pred očmi imajo sedaj že letošnjo izvedbo poletnih gledaliških srečanj v domači vasi Gledališče pod zvezdami. Pod milim nebom – če bo vreme naklonjeno – si bomo gledalci lahko ogledali predstave ljubiteljskih gledaliških skupin iz Slovenije in od drugod ter morda lahko spet uživali ob vrtnčastem komedijskem spletu predstave Zbeži od žene, ki je doživela enkraten uspeh. Naj živijo štandreški komedijanti in njihov režiser Jože Hrovat!

IK

V Kulturnem centru Lojze Bratuž

Zlata grla so zadonela dvanajstič

Tudi letos smo dočakali dvodnevni praznik otroškega petja, ki ga poznamo pod imenom Zlata grla. Prizadevno Prosvetno društvo Vrh Sv. Mihaela je v sodelovanju

tekmovanje, ki sta v soboto, 14., in nedeljo, 15. aprila, prvič v celoti potekala v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici. Odločitev za logistični premik ni bila lahka, saj je revija zapustila sovodenjsko

z združenjem cerkvenih pevskih zborov Gorica že dvanajstič zapored piredilo pevsko revijo in

občino, v kateri je potekala že od vsega začetka, vendar je potreba po večjem prireditvenem prostoru dober znak. Zlata grla so postala že "tradicionalna pomladanska prireditev otroškega petja na Goriškem", je za naš tednik povedal koordinator in umetniški vodja Mirko Ferlan.

Na sobotnem revijskem delu je s pričetkom ob 18. uri zapelo 10 zborov iz Goriške, Tržaške in Špetra, v nedeljo pa so se štirje otroški zbori preizkusili v popoldanskem tekmovalnem delu. Na oder KCLB so stopili Veseljaki iz Doberdoba in OPZ OŠ Romjan pod vodstvom Lucije Lavrenčič Terpin, OPZ OŠ Livade iz Izole pod mentorstvom dirigentke Andreje Štucin ter OPZ Kraški cvet od Sv. Ivana pri Trstu, ki ga vodi sestra Karmen Koren. Otroci iz Doberdoba, Romjana in Izole so se ovenčali z zlatim priznanjem, Svetoivančani pa so domov prinesli srebrno priznanje. Tričlanska strokovna žirija, ki so jo sestavljali Patrick Quaggiato iz Gorice, Maja Cilenšek iz Kopra in Andreja Martinjak iz Ljubljane, je ob koncu podelila tudi tri posebne nagrade. Osnovnošolci iz Romjana so dokazali najboljšo izvedbo slovenske ljudske pesmi, OŠ Livade je prepričala z najboljšim izborom programa, kot najboljši otroški zbor tekmovanja pa so zablesteli doberdobski Veseljaki.

Mirko Ferlan se je ob koncu letošnjih Zlatih grl veselil uspešne izvedbe, tako na revijskem kot tekmovalnem delu. "Lepo je bilo videti tako mlade obraze, saj so na oder stopili tudi otroci iz vrtecev in prvih razredov osnovnih šol, kar je za prihodnost zborovstva nadvse pozitivno". Ob spodbudnem vdušju v objemu KC Bratuž je umetniški vodja Zlatih grl še naglasil kakovostno raven otroških pevskih skupin. "Opažam", je še dodal Ferlan, "da se veliko mladih glasbenikov preizkuša v vodenju otroških zborov".

Naj donijo Zlata grla in naj se ob tem še veselijo, da bodo najmlajši vzljubili petje in ga gojili skozi vse življenje!

Jernej Šček

Obvestila

V galeriji A. Kosič v Raštelu je do 28. aprila 2012 odprta slikarska razstava Laure Ormas, Dobrine Brainin in Rite Spina.

SPDG vabi v nedeljo, 6. maja, na pohod na Škabrijel, ob skupni pobudi goriških planincev Sabotinske družne poti. Pohod se bo začel ob 9. uri s Kekca. Skupne hoje bo okrog 4 ure. Pobudi se bodo pridružili tudi gorski kolesarji, ki se bodo na vrh odpravili z druge strani. Zbor kolesarjev bo ob 8. uri na parkirišču pri Rdeči hiši. Za udeležbo na kolesarskem izletu priporočamo predhodno prijavo: tel. 3288292397 (Robi).

V galeriji Studiofaganel v ul. XXIV Maggio v Gorici je na ogled do 13. maja 2012 razstava likovnih del Roberta Faganela: od torke do petka od 9.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30, ob sobotah od 10.00 do 13.00 in od 16.00 do 19.30; ob nedeljah od 17.00 do 19.30.

Romanje v Medjugorje od 4. do 7. maja 2012. Odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline in Kozine za romarje s Tržaškega. Vožnja z udobnim avtobusom. Za vse romarje velja osebna veljavna izkaznica. Vpis pri g. Darkotu v Gorici (tel. št. 0481 882395 ali 0481 32121), za tržaško pokrajino pri župniku J. Markuži (tel. 040 229166). Vpisovanje do zasedbe mest v avtobusu. Pohitite z vpisom.

Slovensko planinsko društvo prireja od 29. junija do 6. julija izlet v nacionalni park Polino, na meji med Bazilikato in Kalabrijo. Prevoz z avtobusom, nastanitev v hotelu v kraju Rotonda, kjer sta tudi središče in uprava parka. Program predvideva dvainpoldnevno planinarjenje z vzponom na vsaj dva od najvišjih vrhov skupine in ogled kulturnih, zgodovinskih in drugih zanimivosti. Odhod iz Gorice. Informacije: Vlado 0481 882079 v opoldanskem ali večernem času. Prijave (zaradi rezervacije) najkasneje do sredine marca.

Iščem delo hišne pomočnice: čiščenje in likanje v dopoldanskem času. Sem

poštena gospa z izkušnjami. Tel. 00386 70777512.

Nudim varstvo otrok na svojem domu, lokacija Miren. Starost: 0 mesecev - 5 let. Več informacij: 00386 40 700111.

Cestitke

Dekliška vokalna skupina Bodeča neža z Vrha Sv. Mihaela je na 22. Tekmovanju slovenskih pevskih zborov v Mariboru osvojila srebrno nagrado ter priznanje za najboljšo izvedbo tuje skladbe. Dirigentka Mateja Černic pa je prejela priznanje za obetavnega zborovodjo. Za izjemne dosežke čestita zboru in zborovodkinji Mateji Černic Zveza slovenske katoliške prosvete.

RADIO SPAZIO 103

Slovenske oddaje (od 27.4.2012 do 3.5.2012)

Radijska postaja iz Vidma oddaja na ultrakratkem valu s frekvencami za Goriško 97.5, 91.9 Mhz; za Furlanijo 103.7, 103.9 Mhz; za Kanalsko dolino 95.7, 99.5 Mhz; za spodnjo dolino Bele 98.2 Mhz; za Karnijo 97.4, 91, 103.6 Mhz; na internetu www.radiospazio103. it. Slovenske oddaje so na sporedu vsak dan, razen ob sobotah, od 21.30 do 22.30. Ob nedeljah od 14.30 do 15.30. Spored: **Petek, 27. aprila** (v studiu Niko Klanjšček): Zvočni zapis: posnetki z naših kulturnih prireditev - Glasba iz studia 2.) **Nedelja, 29. aprila** (vodi Ezio Gosgnach): Okno v Benečijo: oddaja v benečanskem in rezijanskem narečju.

Ponedeljek, 30. aprila (v studiu Andrej Baucon): Narodnozabavna, zabavna in zborovska glasba - Novice iz naših krajev - Iz krščanskega sveta - Obvestila.

Torek, 1. maja: (v studiu Matjaž Pintar): Utrinki v našem prostoru - Glasbena oddaja z Matjažem.

Sreda, 2. maja (v studiu Danilo Čotar): Pogled v dušo in svet: Pri Mariji Žanjici v Porčinju - Izbor melodij.

Četrtek, 3. maja (v studiu Andrej Baucon): Lahka glasba - Zanimivosti doma in po svetu - Obvestila.

OBČINSKE VOLITVE 6. IN 7. MAJA 2012

Gorica v srcu

WALTER ALENKA MARILKA BOŽIDAR
BANDELJ DROBEZ KORŠIČ TABAJ

Preferenco kandidatom SSK

VOLI TAKO

CINGOLANI
(županski kandidat)

priimek kandidata

Sovodnje / Občinska knjižnica

Anamarija Volk Zlobec je predstavila svojo knjigo Na počitnice gremo

V občinski knjižnici v Sovodnjah je bilo v četrtek, 19. marca 2012, srečanje z avtorico Anamarijo Volk Zlobec, ki je otrokom

prebirala pravljico Na počitnice gremo. Otroci iz otroških vrtecev iz Sovodnj in Vrha Sv. Mihaela so v polkrogu okrog avtorice spremljali zgodbo pujska Dolfeka, zajčka Alefa in petelina Riharda, ki niso več hoteli živeti pri gospodinji, mlinarjevi Minki, ter ji pomagati pri hišnih opravilih in so se raje odpravili na počitnice. To potepanje po svetu pa jih je dobro izučilo, in ko so dospeli v vas Brezdela Nijela, so spoznali, da v življenju morajo poprijeti za delo, ker drugače ne gre. Vrnili so se domov in vsi skupaj pomagali, da je stari mlin njihove gospodinje Minke ob potoku Safirju spet zaživel in da je bilo dovolj moke za vse, tudi za kakega reveža, če je kdaj portkal na njihova vrata.

Avtorica gospa Anamarija je otrokom prinesla piškotke, ki so jih Dolfek, Alef in Rihard spekli v mlinu prav za malčke iz Sovodnj.

Priknopnost pravljic Anamarije Volk Zlobec potrjuje tudi število izposoj v knjižnicah v Sloveniji, saj je bilo v letu 2011 po podatkih Javne agencije za knjigo Republike Slovenije 1.258 izposoj njenih knjig.

Osmo priznanje Kazimir Humar Slavili sta pesem in poezija

Lepo zasedena velika dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž – ne sicer tako kot včasih, ko se je ob takih priložnostih kar tlo poslušalcev – je bila v sredo, 18. aprila 2012, prizorišče vsakoletnega podeljevanja priznanja Kazimir Humar, ki so si ga zamislili Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete, da bi posameznikom, skupinam ali društvom, ki se razdajajo na kulturnem področju v korist naši skupnosti, namenili odličje, ki nosi ime po neopozabnem, pred enajstimi leti umrlem, dr. msgr. Kazimirju Humarju, ki je kot duhovnik in kulturnik na različnih področjih nesebično namenjal svoje moči slo-

venskemu zamejskemu življu in se tudi s pronicljivimi in nemalokrat ostro kritičnimi članki na rovaš dogajanja v matični domovini in v svetu redno oglašal v našem tedniku. Prireditelji so 8. priznanje podelili vneti kulturni delavki in pesnici Ivanki Jermol Zavadlav in mešanemu pevskeemu zboru F. B. Sedej iz Števerjana, ki s svojim petjem oplaja kulturno delovanje pri nas že 60 let. V tej dolgi dobi se je v njem zvrstilo ničliko navdušenih pevcev pod vodstvom raznih zborovodij. V zadnjih letih so peli pod taktirko Tomaža Tozona, Bogdana Kralja, Vladimira Čadeža, Mirka Ferlana, sedaj pa jih umetniško usmerja Aleksandra Pertot s Tržaškega. Zbor je pod njenim vodstvom pri-

dobil nove svežine in ubral nova pevska pota. Pri tem je za svoj trud na raznih tekmovanjih prejel kar precej priznanj. Pesnica Ivanka Jermol Zavadlav je po rodu iz Anhovega, a ker se je po poroki preselila v Štandrež, se je z vsem srcem živela v to vaško skupnost in ji velikodušno darovala svojo ustvarjalno žilico tudi s pripravljenjem igrice za otroške nastope v domači dvorani. Prav zato se je kulturni spored na podeljevanju 8. priznanja Kazimir Humar začel ob nežnih glasovih Otroškega pevskega zbora Štandrež, ki ga v zadnjem času vodi Lucrezia Bogar. Čeprav je bila na odru le skupinica pevcev so ob klavirski spremljavi Tiziane Zavadlav z zanosom in uglašeno zapeli prijetni pesmi *Zvonček in Ciciškrat* s Segavim nadihom. Utemeljitev priznanja, ki jo objavljamo v celoti, je prebral dr. Damjan Paulin. Iz na-

grajenke publikacije *Zbirka starih in novih ugank*, ki je izšla konec lanskega leta, je nekaj ugank izbrala nekdanja učiteljica Majda Jermol Zavadlav in jih z izkušnostjo spretno ljubiteljske igralke tudi hudomušno zastavila prisotnemu občinstvu, ki se je kar dobro znaš-

venske katoliške prosvete Franke Padovan prejala priznanje in priložnostni dar. Moški del MePZ F. B. Sedej iz Števerjana je občinstvu namenil *Pozdravno zdravico*, ko je po dvorani stopal proti odru, kjer so se pevcem pridružile še pevke in z občutkom ter zlastostjo zapeli pesmi z nabožno vsebino *Veliki četrtek* in *Sonce že zahaja*. Utemeljitev priznanja Kazimir Humar, ki ga je zbor prejel ob 60-letnici delovanja, je ob odsotnosti predsednika ZCPZ Daria Bertinazzija prebrala Damijana Čevdek Jug. Tudi to besedilo objavljamo v celoti. Priznanje so izročili prej omenjeni predstavniki podeljevalcev priznanja K. Humar predsedniku zbora Filipu Hledetu. MePZ Sedej je publiki namenil še dve ljudski pesmi v priredbi Hilarija Lavrenčiča in

Uroša Kreka, *Kje so tiste stezice in Škrinja orehova*. Nato so pevci povabili medse dolgoletnega dirigenta števerjanskega zbora Hermana Srebrniča in zapeli še zelo priljubljeno pesem s pomenljivim besedilom *Lipa zelenela je*. Na spodbudo zborovodkinje Pertotove so jo peli tudi poslušalci v dvorani. Topel aplavz je objel nagrajence na prisrčnem večeru, na katerem je program povezoval Nikolaj Pintar, ki je na začetku povabil k mikrofону Rudija Merljaka z Urada Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. Merljak je prinesel svoje pozdrave in čestitke, pa tudi z Urada in od ministrice Ljudmile Novak z Ministrstva za Slovence v zamejstvu in po svetu. V kratkem nagovoru je poudaril tudi, da smo Slovenci znani kot kulturne narod, saj nas je kultura zmeraj osmišljala; tako naj ostane tudi danes. Prav tu v zamejstvu je kultura toliko bolj pomembna. Po lepi navadi so se zdravice nadaljevale tudi po uradnem delu ob prigrižku.

Iva Koršič

8. Priznanje Kazimir Humar Ivanka Jermol Zavadlav

Ivanka Jermol Zavadlav se je rodila 22. junija 1924 v Anhovem, kjer je obiskovala osnovno šolo. Po končani osnovni šoli so jo starši vpisali na vzgojiteljsko šolo v Gorico. Po poroki leta 1953 se je preselila v Štandrež. Ivanka Zavadlav je že v mladih letih začela pisati in uprizorjati krajše igre, predvsem za otroke. Njeno delo z mladino se je nadaljevalo in obogatilo, ko je prišla v Štandrež, kjer je sodelovala z župniškim Jožetom Žoržem, ki je tudi veliko delal z mladimi in imel posebno veselje do gledališke dejavnosti. Njeno delovanje se je okrepilo, ko so leta 1965 zgradili župniško dvorano Anton Gregorčič, ki razpolaga s primernimi prostori za razne predstave. Ivanka Zavadlav je z otroki uredila lepote številnih uprizoritev. Prvo delo, *Umijmo zamorčka*, je kar sama napisala in pripravila uprizoritev oktobra 1965 v župniški dvorani. Ta igra je tako navdušila mlade sodelujoče, da so takoj po uprizoritvi začeli vaje za nove gledališke nastope. Več let je Ivanka Zavadlav pripravljala z mladimi igre o božični tematiki. Rada je s prizori sodelovala pri misijonskih prireditvah, ob obisku sv. Miklavža in na materinskih praznikih. Ivanka Zavadlav ima tudi pesniško žilico. Veliko je njenih pesmi za otroke, ki pripovedujejo o lepoti narave in kmečkega življenja. V njih izpoveduje svojo navezanost na domači kraj. Pogoste so tudi nabožne pesmi, ki jih je objavljala v Pastirčku in drugih revijah za otroke. Večkrat je prispevala tudi za Štandreški zvon, ko je ta izhajal v letih 1970-1974. Pesmi je zbrala in izdala razmnožene na ciklostil pod naslovom *To usoda je hotela*. Leta 1999 je pri Pastirčku izšla njena zbirka otroških pesmi *Tonček na luni*, ki so jo junija 1999 predstavili v župnijskem parku v Štandrežu.

Redno je sodelovala tudi s tražškim radiom Trst A, kjer so med oddajanjem večkrat recitali njene pesmi in zastavljali poslušalcem njene uganke. Za njeno požrtvovalno delo na kulturnem področju je prejela več priznanj, med njimi tudi Klas 2008, ki ga štandreški rajonski svet vsako leto podeljuje zaslužnim vaščanom, z naslednjo oznako: "Zaradi ljubezni do materinega jezika in veselja do otrok, odrskih desk in igralske žilice, pesniškega navdiha in srčne dobrote uživa ugled in spoštovanje štandreške skupnosti". Večji del svojega dela je Ivanka namenila predvsem mladini in otrokom. Pisati za otroke je kar

Nagrajenka Ivanka Zavadlav (na desni) s Franko Padovan in Damijano Čevdek Jug (foto DP)

teško delo. Mladi so namreč bolj zahtevni, bolj kritični do vsebin, sprejemajo predvsem tiste, ki upoštevajo značilnosti njihovega sveta. Kdor piše za otroke, mora zato imeti raznovrstna znanja z več področij, saj so otrokova zanimanja zelo obširna. A to se ni vse. Biti mora psiholog, pozni mora psihologijo otroka, njegova čustvovanja, občutljivost, njegove želje, potrebe, njegove sanje in razumeti mora otroka v težavah, preizkušnjah, zadržanih, v različnih situacijah. Kdor piše za otroke, mora dobro poznati otroški svet in ga obenem podoživljati, poznati mora otrokov vsakdan. Kdor piše za otroke, mora pravzaprav ustvariti nov svet, takšen, da bo mogoče v njem izraziti vsa otroška doživetja. Posredovati jim mora dobra in poučna spo-

ročila ter vrednote, ki so zelo pomembne za otrokovo rast, pričarati pa jim mora tudi dobro voljo, veselje in nasmeh. Dobra knjiga za otroke mora vsebovati vrsto takih elementov, da ustreza merilom ustrezne, dobre knjige. Biti pa mora ravno prav poučna in ravno prav zabavna, razumljiva in preprosta. Ivanka vse to obvlada, ve, kaj je otrokom všeč. Vse to opravlja iz ljubezni do otrok in želje, da bi ob branju pesmi uživali in se čim več naučili. Ustvarjalci otroških pesmi, zgodb ali pravljic so resnični mojstri. Pustiti nekje daleč za sabo svoj odrasli pogled na svet in se brezpogojno približati otrokovemu doživljanju sveta, to res ni majhna reč. Ivanka to zna, zato bo ostala vedno mlada. Ko so v štandreški osnovni šoli Fran Erjavca prirejali srečanja s pesniki in pisatelji za otroke, je učiteljica Majda Zavadlav povedala, da je imela priložnost opazovati otroke, ki so poslušali pesmi, zgodbe in njihove ustvarjalce, ki so v šolo vedno prišli nekoliko zadržani in polni skrbi. Odkrito so mi priznali: odziv otrok je najpomembnejša kritika njihovega dela. Kakšno olajšanje so prinesli glasni navdušujoči pose-

Damjan Paulin

8. Priznanje Kazimir Humar MePZ F. Borgija Sedej za 60-letno delovanje

Lahko mirne duše povemo, da Mešani pevski zbor Francišek Borgija Sedej predstavlja del slovenske narodne in glasbene zgodovine. Njegovo delovanje sega že pred prvo svetovno vojno kot cerkveni pevski zbor. V tistem obdobju in takoj po njem so organizirani sami imeli tudi funkcijo zborovodje in glavna naloga je bila bogatiti mašno daritev tako z latinskimi mašami kot seveda s slovenskimi bogoslužnimi skladbami. S tem je seveda cerkveni zbor skupaj z takratnimi župniki podpiral zavednost števerjancev. Naj omenimo le nekaj imen, ki so kasneje med vojnama zaznamovala briško skupnost: učiteljica in skladateljica Breda Šček, učitelj Ivan Štepančič, Lojze Rožič, France Gravnar in Lojze Levpušček. Kasneje pa še Lojze Koren in učiteljica Marija Ada Gabrovec. Petje v cerkvi ni prenehalo niti med fašističnim zatiranjem slovenske pesmi in besede. Posebno pozornost je cerkvenemu petju posvetil župnik Ciril Sedej, ki si je

njihove otroke, naj se vključijo v pevski zbor. Ta vztrajnost in doslednost je bila nagrajena leta 1952 s prvimi samostojnim koncertom. Nastopili so pod njegovo taktirko: mešani zbor, moški in ženski zbor, mladinski in otroški zbor. Pri tem velikem delu mu je bila v veliko pomoč sestra Ida. Zato je ta obletnica tudi mejnik za števerjanske pevce in jo danes zvečer s posebno nagrado počastimo. Zborovodja in organist Herman Srebrnič je po podvigu uradne ustanovitve zbora vodil slednjega do osemdesetih let prejšnjega stoletja in z njim nastopal v bližnji okolici, v zamejstvu, domovini in Avstriji. Dirigentsko palico zbora je v drugi polovici dvajsetega stoletja sprejel član Slovenskega okteta Tomaž Tozon. Njegov pevski in glasbeni talent ter dolgoletna izkušnja pevovodje številnih kvalitativnih zborov sta pripomogla, da se je zbor dvignil med najboljše na Primorskem. V času njegovega delovanja je zbor štel tudi

prvo nagrado; leta 1999 pa v Mariboru prejel bronasto plaketo. Na začetku novega tisočletja je zbor imel kar dva dirigenta: najprej člana slovenskega okteta Vladimira Čadeža, s katerim se je zbor uvrstil na drugo mesto tekmovanja cerkvenih zborov Bogomir Špacapan; nato pa mladega profesorja in zborovodjo Mirka Ferlana, s katerim si je na tretjem regijskem tekmovanju v Postojni zaslužil srebrno priznanje. Od leta 2009 vodi zbor glasbena pedagoginja in profesorica Aleksandra Pertot. Z njo je zbor dosegel prvo mesto na tekmovanju cerkvenih zborov v Podgori, nastopil v Milanu, Mariboru, na Ptuj in na Dunaju ter seveda na mnogih domačih prireditvah. Zboru gre seveda tudi priznanje za neutrudno delo pri skupnih prireditvah Zveze slovenske kKatoliške prosvete iz Gorice in za sodelovanje z Združenjem cerkvenih pevskih zborov iz Gorice. Redno nastopa na revijah Cecilijanka in Primorska poje. Zbor je sodeloval tudi pri vseh dosežanih kantatah in operetah Zveze. Nagrada je povsem zaslužena in ne samo zaradi prej naštetih nastopov in dosežkov, ampak tudi zaradi vztrajnega dela prav v domačem števerjanu, stalnega doprinosa k ohranitvi slovenskega

MePZ F. B. Sedej z zborovodkinjo Aleksandro Pertot in predsednikom Filipom Hledetom (foto DP)

prizadeval tudi za šolo orgljanja. Po drugi svetovni vojni in razmejitvi je števerjan ostal pod Italijo. Ob vseh slabih in manjših novostih, ki jih je novi čas prinesel, so se števerjanci še bolj oprijeli svojega jezika in zgodovine ter po fašističnem premoru oživili spet kulturno dejavnost v vaši. Največ zaslug pri tem ima pevovodja in organist Herman Srebrnič iz bližnje Medane, ki je od leta 1949 bodril in vzpodbujal predvsem mlade družine in

do petdeset članov. S tako zagnanostjo je zbor leta 1990 na Bledu prejel prvo mesto in za nagrado pel pri Svetem Očetu v Rimu. Naslednje desetletje je zbor zaznamoval dirigent profesor Bogdan Kralj iz Trsta, ki je zboru prinesel mladostno svežino in novo vokalno tehniko. S svojo vztrajnostjo je zbor popeljal do zavidljivih uspehov, kar potrjuje nastop na vsedravnem tekmovanju v Vittoriju Venetu leta 1998, kjer je v kategoriji ljudskega petja prejel

naroda in slovenske narodne identitete v Italiji. Zbor prejme nagrado predvsem zato, ker je v vseh teh letih dokazal, da je petje poleg šole in športa med temelji našega narodnega obstoja. Zato naj gre zahvala in vabilo, da bi pevke in pevci skupaj z zborovodjo še naprej vztrajali in prispevali k bogatenju naše manjšine tako na domačih tleh kot v širšem slovenskem kulturnem prostoru. Hvala

Dario Bertinazzi

Dvojezični smerokazi na Tržaškem

Dežela obsoja vandalska dejanja

Vsako vandalsko dejanje, ki prizadene javno lastnino, in to še posebej takrat, ko se na vandalsko dejanje vežejo elementi rasne diskriminacije ali etnične nestrpnosti, mora biti prepričano kaznovano, saj je izraz necivilnosti v odnosu do vloženega truda za vrednotenje in promocijo značilnosti in kulturne ozemlja. Tako lahko povzamemo odgovor pristojnega deželnega odbornika Riccarda Riccardija na vprašanje s takojšnjim odgovorom, ki ga je v zvezi z mazaškimi dejanji vložil deželni svetnik Slovenske skupnosti Igor Gabrovec.

V svojem vprašanju je Gabrovec spomnil na dejstvo, da so dolga desetletja običajni neznanzi nekaznovano mazali in povzročali škodo na dvojezičnih smerokazih, pa tudi na spomenikih padlim, na poslopjih slovenskih organizacij in slovenskih šol. Pred kratkim se je prvič zgodilo, da so orožniki, po zaslugi budnega domačina, zasačili dvojico vandalov v bližini sveže pomazanih tabel pri Štivanu in dokazi o njihovi krivdi so neizpodbitni (pomazane roke, sprej, rokavice itd.). "Poleg vprašanja gmotne škode gre tu za potrebo po vzgojnem kaznovanju odkritega primera izražanja etnične, jezikovne in kulturne nestrpnosti. Zato je potrebno, da se deželna uprava kot lastnik poškodovanih tabel in istočasno kot institucionalna zastopnica oškodovane (deželne) skupnosti aktivno vključi v pregon storilcev in predvsem v ožigovanje njihovega simbolno hudega dejanja", je poudaril slovenski deželni svetnik. Odbornik Riccardi je zagotovil, da deželna uprava pravno proučuje zadevo v evidentiranju najbolj primernih dejanj v bran skupnosti, ki sestavljajo deželno stvarnost. "Pričakujemo torej, da bo deželna uprava konkretno ovadila storilce kaznivega dejanja in se nato prigrasila kot oškodovana stranka", je odgovor odbornika Riccardija komentiral deželni poslanec Gabrovec, ki bo glede tega tudi stopil v stik z deželnim pravnim uradom.

TRNOVCA Umetniški in kulturni center Skerk Presenetljive in izvirne otroške ilustracije

Kolikokrat se nam godi, da si z občudovanjem ogledujemo ilustracije v otroških knjigah, ki nas presenetijo s svojo izvirnostjo in nas popel-

no doživlje deli z drugimi. Pred dvema letoma spomladi je v prostorih galerije svojega Umetniškega in kulturnega centra Skerk v Trnovci prvič priredil raz-

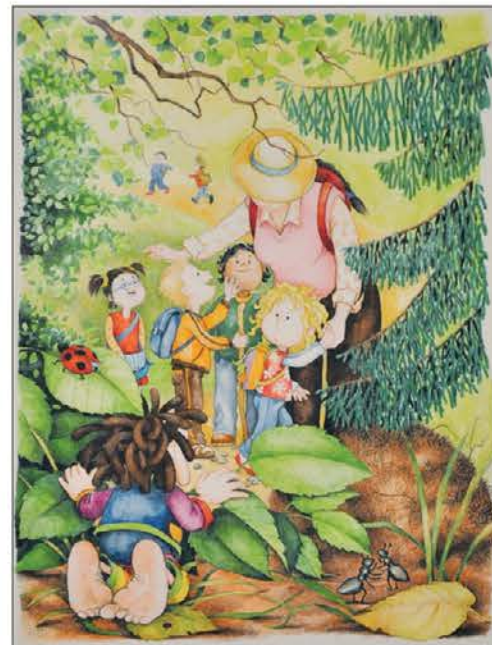
jejo v pravljici svet. Prav zaradi tega se je Jože Skerk s soprogo Zoro Koren odločil, da to enkrat-

tavo ilustracij za otroke priznanih ilustratork Ane Košir, Nicolette Costa, Vesne Benedetič in Febe

Sillani. Zaradi pozitivnega odziva in pohval se je odločil, da bo razstavna ilustracij za otroke postala stalnica njegove galerije. Prejšnji teden so tako odpri razstavo, naslovljeno *Igra barv med Krasom in morjem*. Prisotne je uvodno nagovoril Jože Skerk, duša centra, ki se je s hvaležnostjo spomnil ključnih oseb, ki so pripomogle k nastanku galerije in kulturnega centra nasploh pred štirinajstimi leti. Spregovoril je o zgodovini stavbe, Krasu ter bližini z morjem in se tako navezal na naslov razstave. Zaradi uspeha, ki so ga prejšnje razstave doživjele tudi na Goriškem in v Trzinu, se je g. Skerk odločil, da jih bo še naprej prirejal. Prisotne je obenem seznanil s pripravami na razstavo o prvi svetovni vojni, ki jo bodo odpri v drugi polovici julija letos, in že napovedal ideje za naslednjo razstavo ilustratorjev. Sledil je poseg Saše Rudolfa, ki se je osredotočil na pomen razstave in njeno sporočilo: "Ker dojenček prej prepozna podobo kot besedo, ima ilustracija prednost

pred besedo, ki jo le dopolnjuje. Lahko bi rekli, da je ilustracija starejši brat pripovedi, ki je lahko pisana ali govorna". Sledil je opis posameznih ilustratorjev, ki se nam letos predstavljajo s svojimi deli v galeriji, vsak s svojevrstnim stilom. V priložnih prostorih odkrijemo ilustracije Katerine Kalc, doma iz Gropade, ki jo otroci poznajo iz revije Galeb, s katerim sodeluje že sedem let. Zraven nje se predstavlja Liviana Poropat s kolaži in tridimenzionalnimi podobami, pri čemer se poslužuje barvnih papirjev, trakov in čipk, vse skupaj pa se računalniško dodela. V prvem nadstropju 150 let stare prenovljene kraške domačije si lahko ogledamo dela Adriana Gona, Ane Košir in Žive Pahor. Medtem ko se Ana Pahor spet vrača po enoletnem premoru s sporočilom o prijateljstvu in ljubezni, mehkih in nežnih medvedki, mucami,

koalami in zajčki, ki kar vabijo, da jih pobožamo, se ostali razstavljalci prvič predstavljajo tržaški publiki. Živa Pahor se že dvanaest

let poklicno ukvarja s knjižno ilustracijo za otroke. Ilustrira za revijo Galeb in knjige različnih

založb ter vodi otroške likovne delavnice. Adriano Gon iz Štarančana preseneča z ilustracijami, ki izražajo ljubezen do živali in glasbe, v katerih se realnost in pravljica zlivata v enotno vizijo novega časa. Enkratno umetniško doživetje je popestril glasbenik Erik Žerjal s pozavno, ki je izvedel skladbi Georga Philippa Telemanna Fantasia in la minore ter New York variations Jeffreyja Agrella. Prisotne so pozdravili predsednik pokrajinskega sveta Maurizio Vidali, devinsko-nabrežinski župan Giorgio Ret, županska kandidata občine Devin-Nabrežina Vlado Kukanja in Massimo Romita. Razstava ilustracij vabi odrasle obiskovalce in družine ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10.30 do 13. ure in od 16.30 do 19. ure, jutro od ponedeljka do petka pa so namenjena Solam po dogovoru.

Metka Šinigoj

Srečanje iz niza Življenje, ki preseneča

Zagonetne etične dileme časnikarskega poklica

V petek, 13. aprila, smo se v prostorih na ul. Donizetti v Trstu spet zbrali na predavanju iz niza *Življenje, ki preseneča*, ki ga organizirata Mosp in Skk. Tokratni gost je bil naš urednik tednika Novi glas, pesnik in kulturnik Jurij Paljk, ki se je spraševal o tem, ali je dobra novica nujno slaba novica. O zagonetnih etičnih dilemah časnikarskega poklica je kot po navadi spregovoril odprto in navdušujoče ter se dotaknil številnih problematik, ki jih moramo uokviriti v kontekst sodobnega človeka. Zaradi hitrih tehnoloških sprememb uravnavamo svoje življenjske navade in miselne sheme, a samo z razmislekom bomo znali ločiti "zrnje od plevela". Začeli smo neposredno: zakaj se o manjšinah in naši skupnosti npr. v Ljubljani spregovori samo, ko je kaj narobe? Paljk je

prepričan, da je dobra novica vedno dobra novica in bi morala kot taka privreti na medijsko površje. Ameriški model "bad news good news" je unovčil prodajno vrednost črne kronike in pasivnega opazovalca

Paljk: staro se lomi, novo prihaja, ne vemo še točno, kaj bo, čeprav je vse bolj jasno, da bo horizont mogočega internetne narave. Celotna televizija imajo težave, saj tako tiskane črke kot premične slike potlačuje web

Foto IG

oropal vsakršne kritične moči. Televizija, pravi, te povzoci, televizija teče, saj ni kot knjiga, ki jo lahko damo na stran, premislimo o prebranem, upočasnimo ritem. Percepcija gledalca je prepuščena manipulaciji. Kako pa danes pisati časopis v času, ko ljudje malo berejo, ko je zanimiva samo šok-kronika ali televizijski spektakel? V času, ko podoba zamenjuje tiskano besedo? Smo nekje vmes, pravi

2.0. To ni več samo arhiv informacij, temveč interaktivni prostor, kjer vsakdo postane akter, soustvarja in piše. Po mnenju Jurija Paljka je Cerkev v 20. stoletju storila dve napaki: obsojala film in zamudila moč televizije. Veliki sodobnik Janez Pavel II. je papežu Benediktu XVI. posredoval zavest o pomenu komunikacije in interneta, ki ga Cerkev zdaj zavestno uporablja. Prihodnost je tam, na facebooku, prihod-

nost je že tu in je blizu nam. Je kdo vedel, da je lastnik Googla Larry Page večkrat obiskal Boscarola v Ajdovščini? V medijih pomeni web 2.0 moč dvostranske komunikacije. Poštena internetna izdaja časopisa mora omogočiti uporabnikom, da komentirajo zapise in sodelujejo v javni razpravi.

Bistvo resnice ostaja sicer nespremenjeno: zavzeti se zanjo in jo iskati, saj kristjani verujemo v resnico. Poslanstvo svojega tednika Paljk potrjuje: širimo slovenstvo, demokratične vrednote in krščanski etos. Ohranjamo stik z moralnimi sidrišči oz. s tem, kaj je dobro in kaj slabo, čeprav je uredniško delo vedno telovadba izbire. Vedno bomo pisali, pravi Paljk, in to ne zase, temveč za drugega. Vsaka komunikacija je pot do

sočloveka in bralci to čutijo. Ostanite zvesti tiskani besedi časopisa, mi bomo še naprej gojili slovensko besedo, pa čeprav v novi obliki. Virtualni svet je za predavatelja lep, privlačen in omogoča neverjetno povezanost med ljudmi. Ne smemo se ga bati; nanj se bodo privadili tudi odrasli, starejši ljudje. Tiskani medij bo torej ostal, pa čeprav bomo brali na Ipadu.

Jernej Šček

V Finžgarjevem domu je zadišalo po zdravilnih aromah Barbara Lokar o zdravilnosti eteričnih olj

Pred nedavnim smo v Finžgarjevem domu na Opčinah ponovno doživeli navdušujoče predavanje. Ob omamnih vonjavah smo številni prisotni spremljali predavanje Barbare Lokar o aromaterapiji. Predstavila nam je svojo ljubezen do zelišč, arom in sadov narave, ki jo je v zadnjih letih poglobila s študijem pozitivnih učinkov eteričnih olj na naše zdravje. Eterična olja so pravzaprav dišave, ki jih imajo rastline v sebi zato, da bi komunicirale med seboj. Od nekdanje se človek seznanjal z njihovo "transcendentno" močjo. Spomnimo se Egipčanov, ki so uporabljali zelišča in tinkture za maziljenje mumifici-

ranih trupel, ali prakse dišečega zažiganja cvetov v obredne namene. Danes temu rečemo dišeče palčke. Človeku je pred nekaj stoletji uspelo kontrolirati zdravilno moč rastlin s postopkom destilacije ali topljenja, s katerima je iz rastlinskih delov izluščil zdravilno srčko oz. eterično olje. Kot vedo je aromaterapijo v dvajsetih letih prejšnjega stoletja začel uporabljati francoski kemik Rene' Maurice Gattefosse, in sicer tako, da je na opekline na roki pomazal olje sivke in ugotovil, da pomaga. Eterična olja pridobivamo iz ra-

lupin, spiska zdravilnih učinkov pa ni konec: delujejo lahko protivirusno, protibakterijsko, bakteriostatično, proti parazitom, zas-

trupitvam, pomagajo pri celjenju ran, kožnih težavah, proti prepu, vročini, opeklinam, prehladu in vročini, infekcijam, vnetjem in alergijam. Zdravilna moč je seveda vezana na specifično rastlinsko vrsto, zato se je potrebno pred uporabo dobro pozanimati. Njihova uporaba sega na raznorazna področja, od, kot rečeno, zdravilne uporabe, do kozmetike, parfumerije, kulinarike in celo čistil. Absorbiramo jih lahko preko kože, hlapov in vonjav. Prisotni na predavanju smo z lastnim "nosom" doživeli

blagodejnost dišeče lučke, možno pa jih je uporabiti preko inhalacij, nožnih kopeli, prhe ali kopeli. Preverjeno je, da vonjave delujejo neposredno na naša čustva, saj aktivirajo limbični sistem in hipotalamus, ki sproži spodbujanje hormonov. Številna bolezenska stanja pa so odvisna prav od trenutnega čustvenega stanja: če smo žalostni, jezni, stresirani, nam enostavno pade odpornost imunskega sistema in se poveča dovzetnost za bolezni. Nekaj konkretnih nasvetov. Eterično olje čajevca in sivke je edino, ki ga lahko damo neposredno na kožo. Eterična olja niso mastna, zato ne puščajo madežev na oblačilih. Iščimo čista, naravna in kompletna eterična olja, ki jih prepoznamo po primerni ceni (od 5 evrov navzgor), definirani rastlinski vrsti tudi v latinščini ter opisu rastlinskega organa in značilnosti. Veliko eteričnih olj je "magičnih", npr. pomaranča, limona,

evkaliptus, sivka pa je nedvomno njihova kraljica, saj, če ne vemo, kaj bi uporabili, ne bomo z njo nikoli zgrešili. Barbara Lokar je ponudila veliko receptov in mešanic eteričnih olj, ki jih lahko zlahka pripravimo in uporabimo tudi doma. Njen nasvet je jasan: uživati predvsem sadove narave, denimo zelenjavo, ki raste v naši neposredni okolici, saj gre za princip sobivanja: rastline, ki živijo v našem okolju, se borijo proti istim škodljivcem, ki bodo potencialno ogrozili tudi nas. Če jih uživamo, bomo vase sprejemali hrano, ki se je proti njim že borila in nam bo dala tako večjo odpornost. Z aromami si lahko napolnimo vsakdan in odišavimo raznorazne situacije: če potrebujemo spodbudo, koncentracijo ali pa mir, sprostitve. Barbara Lokar pravi tako: "Vonjave so misli in vsaka misel ima svoj vonj!"

Jernej Šček

VOLITVE V OBČINI DEVIN-NABREŽINA SSK je predstavila kandidatsko listo

"Druge izbire ni kot ta, da zmagamo!"

"Druge izbire ni kot ta, da zmagamo". S tem geslom je deželni svetnik SSK Igor Gabrovce, sicer doma iz Nabrežine, po rodu pa Mavhinjec, sklenil srečanje, na katerem je stranka lipove večje predstavila svojo kandidatsko listo v podporo županskemu kandidatu Vladimirju Kukanju v četrtek, 19. aprila, v prostorih kmečkega turizma Lupinc v Praprotnu.

Volilna kampanja levsredinskega kandidata, ki je na primarnih volitvah doživel lep uspeh, je v polnem teku. Vrstijo se srečanja Vladimirja Kukanja na ozemlju, temeljno vlogo pri njegovi zmagi pa imajo tudi kandidati njegove liste. Srečanje v Praprotnu, ki so se ga udeležili tudi deželni tajnik SSK Damijan Terpin ter pokrajinska tajnika za Trst in Gorico Peter Močnik in Julijan Čavdek ter

otni, temeljito ga poznamo, vemo za njegove potrebe in za njegove možnosti razvoja", je dejal. Forčič in je v svojem posegu nanizal vrsto odprtih vprašanj, ki jim dosedanja Retova desnosredinska uprava ni znala ponuditi ustreznega odgovora. Mednje sodijo vprašanje pomanjkljivosti služnosti, problem upoštevanja načel dvojezičnega statuta, pomanjkljivo znanje slovenskega jezika pri občinskih uslužbcih, nedosledno prevajanje uradnih

Nekateri izmed teh so se predstavili s konkretnimi predlogi. Lucia Lavrenčič je predlagala, naj Vladimir Kukanja v primeru izvolitve sproži postopek o raznošenju dvojezičnih osebnih izkaznic vsem občanom, ne samo tistim, ki zanj zaprosijo. Podrobneje je razčlenila težave v zvezi z devinskim portičem, ki je že vrsto let v razpadajočem stanju: poleg tega 'ljubitelji živali' širokogrudno vzrejajo krdela mačk, kar daje okolju neprijetno

Foto IG

pravnik in deželni svetnik Doline Aosta, ob tem še pomočnik SSK v postopku priziva zoper ukinitve rajonskih svetov v Gorici Roberto Louvin, je bila tako prilika za urjenje ekipe, na ramenih katere sloni zahtevna naloga: 6. in 7. maja bo morala postoriti vse, kar je v njenih močeh in sposobnostih, da bo devinsko-nabrežinska občina po 25 letih končno imela ponovno slovenskega župana. Seznam kandidatov SSK šteje dvanajst imen: med njimi je zaslediti predstavnike obeh spolov, izkušene osebe in mlade. Različna je njihova stopnja izobrazbe, obenem pripadajo različnim poklicem. Vsi pa imajo neki skupni imenovalec: pripadnost devinsko-nabrežinskemu območju. Dejstvo, da se SSK predstavlja na volitvah z domačini, je velika prednost. Poglej Gabrovca je o tem trdno prepričan nosilec liste, dolgoletni občinski svetnik in sekcijski tajnik SSK Edvin Forčič. "Kandidati smo izraz območja, naše slovenske kulture in Krasa. Na območju smo kapilarno pris-

dokumentov v slovenski jezik. Na dlani je tudi dejstvo, da je Retova uprava privilegirala 'spodnji del' občinskega območja, "kar je bilo na 'zgornjem delu' pozitivnega storjenega, gre zaslugi pripisati le domačinom". Forčič je opozoril še na problem množnja novih italijanskih društev, ki kratijo prispevke slovenskim: ta imajo zgodovinsko vlogo in točno določeno poslanstvo. Kočljivo je tudi vprašanje gradbenih spekulacij, ki imajo kot cilj le izpodbijanje demografskega ravnovesja med Slovenci in Italijani. Poleg Edvina Forčiča na kandidatski listi sodelujeta tudi mlada Tanja Peric in kmetijska podjetnica Sidonja Radetič iz Medje vasi. Zaradi službenih obveznosti sta bili na večeri v Praprotnu odsotni. V kmečkem turizmu Lupinc pa so bili prisotni ostali kandidati Vasilij Pipan iz Mavhinja, Aleš Breclj in Lucia Lavrenčič iz Devina, Niko Pertot iz Slivnega, Boris Legiša iz Cerovelj, Mitja Terčon, Danijel Suligoj iz Prečnika, Roberto Briščak in Nabrežinec Joško Okretič.

in umazano podobo. Lavrenčičeva je še predlagala, naj občina glede turističnega postanstva tega območja predela ustanovi v Devinu konzorcij, ki bi prodajal domače proizvode. Mitja Terčon pričakuje, da bodo volivci glede na uspeh primarnih volitev množično podprli Vladimirja Kukanjo. Poudaril je tematsko urbanistične politike, ki je doslej izneverjala območje in prepuščala vaška jedra v propad. Aleš Breclj je poudaril, da gre med smernice trajnostnega razvoja nedvomno priti tudi skrb za okolje. Občinsko področje je že itak 'posejano' z velikimi infrastrukturnimi objekti (visokoparnostni daljnovodi, plinovod, naftovod, železnica). Avtocesta pa je še danes brez ustreznih protihrupnih pregrad, na njej se veča promet tovornjakov in posledično onesnaževanje. Kot zadnje je Breclj podčrtal potrebo po vzpostavitvi dosledne vidne dvojezičnosti. Danijel Suligoj je kot občinski koordinator juserskih odborov zaželel, da bi Kukanja v primeru zmage vzpo-

stavil pozitiven odnos do juserskih problemov. Boris Legiša je kot predstavnik civilne družbe doslej angažirano ključeval projektom visokohitrostne železnice in daljnovodu podjetja Terna, upri se je tudi nepravilnim količnikom nekdanjega davka ICI. V primeru izvolitve bo svojo bitko nadaljeval v drugačni vlogi, "od znotraj"! Niko Pertot je prepričan, da bo koalicija na volitvah zmagala in da bo SSK tvorno sodelovala s koalicijskimi partnerji.

Posebno prijateljski je bil tudi poseg častnega gosta večera, dolgoletnega prijatelja Slovenske skupnosti Roberta Louvina. "Naveza med Valdostanci in nami je dolga kar tri desetletja. Spominjam se tvornega sodelovanja s Samom Pahorjem, pokojnim Andrejem Bratužem in Drago Štoko. Naša manjšina je bila vaša ob strani ob izglasovanju zaščitnega zakona, borili smo se za vzpostavitve slovenskih novinarskih programov na deželnem sedežu RAI in za perspektivno prihodnost vaših medijev", je dejal Louvin, ki je po-

hvalil vitalnost SSK in pozdravil njeno prisotnost v deželnem parlamentu. Vladimirju Kukanju je zaželel lepo uveljavitev, da bo občina Devin-Nabrežina končno stopila v vedrejšo prihodnost. Bitka za občino bo torej zelo huda. Kot je poudaril pokrajinski tajnik Peter Močnik, "bo na volitvah zmagal tisti, ki bo na volitvah pripeljal čim večje število ljudi". Pokrajinski tajnik za Gorisko Julijan Čavdek pa je opomnil še na volilne preizkušnje v Gorici in Krminu. Deželni svetnik Gabrovce je na večeri dodal še nezamisljiv vidik, ki lahko botruje kakšnemu dodatnemu glasu: to je volilni material (dejanjsko izveleček smernic Vladimirja Kukanje) v italijanskem jeziku. "Vprašamo se lahko, zakaj ne bi italijanski volivci glasovali za slovenskega kandidata...?"

Na uvodnem delu večera je bil prisoten tudi osrednji junak volilnega soočanja, Vladimir Kukanja. Ni pa ostal dolgo v Praprotnu, saj se mu je mudilo, da gre naprej na volilno kampanjo ... IG

Obvestila

Romanje v Medjugorje od 4. do 7. maja 2012. Odhod iz Nove Gorice in Rožne Doline in Kozine za romarje s Tržaškega. Vožnja z udobnim avtobusom. Za vse romarje velja osebna veljavna izkaznica. Vpis pri g. Darkotu v Gorici (tel. št. 0481 882395 ali 0481 32121), za tržaško pokrajino pri župniku J. Markuži (tel. 040 229166). Vpisovanje do zasedbe mest v avtobusu. Pohitite z vpisom.

Glasbena matica vabi člane na redni občni zbor, ki bo v četrtek, 26. aprila, ob 8. uri, v prvem in v petek, 27. aprila, ob 19. uri v drugem sklicu, na sedežu Glasbene matice v Trstu, ul. Montorsino 2. Dnevni red: uvodni pozdrav, poročila (predsedniško, tajniško, blagajniško in nadzornega odbora), razprava, odobritev obračuna 2011 in proračuna 2012, razno.

SKD Barkovlje s pokroviteljstvom ZSKD in Slovenske prosvete prireja v soboto, 28. aprila, ob 20. uri Praznik

pokušnje domačega kruha, vina in ekstradeviškega olja. Prisotni bodo pokušali prve štiri uvrščene sorte vina, ki bodo prejela nagrado občinstva. Ker so mesta omejena je vpisovanje nujno. Tel. št. 040 411635 ali 328 9190089.

Darovi

Namesto cvetja na grob pokojne Lojzke Sosič daruje I. K. 20 evrov za Vincencijevo Konferenco pri Sv. Ivanu.

V spomin na dragega prijatelja Zorota Štoklja daruje Milena Sinigoj Franco 50 evrov za Društvo rojanski Marijin dom.

5 TISOČINK za **Sklad Mitja Čuk**

Za podporo Skladu iz svojega dohodka (I.R.P.E.F. 2011) vpišite davčno številko: **C.F. 00639780329**

Velika noč pri Sv. Ivanu

Tudi letos so se slovenski verniki pri Sv. Ivanu zbirali pri obredih velikega tedna. Liturgijo so obhajali izmenično v kapeli in v šotoru, in sicer ob pevski spremljavi domačega cerkvenega zbora. Posebno občuteno je bilo

na veliko soboto: kljub dejstvu, da so morali tudi letos obhajati velikonočno slavje v šotoru (cerkev namreč še vedno popravljajo), je bilo vsem prijetno, ko so se zbrali pri slovesni maši v soboto zvečer in pričakali blagoslov jedi. Po zaključni pesmi je namreč svetoivanski kaplan, g. Milan Nemač, blagoslovil 'pince', prst, hren in vse ostalo, kar so verniki prinesli k bogoslužju. Marsikdo je vzel s sabo košaro in jo prikopno okrasil s prtičem in cvetjem, da je bilo res lepo videti vse koške v vrsti. Blagoslova so se posebno veselili otroci, saj je g. Milan namenil poseben blagoslov prav vsakemu izmed njih. Nedeljsko bogoslužje je bilo še posebno slovesno: pri njem je sodeloval tudi novi župnik, don Fabio, ki je v lepi slovensčini zaželel, da bi velikonočni blagoslov spremljal vse nas, posebno bolne in osamljene, v celem letu. Velika noč je namreč vsak dan, če jo nosimo v srcu.

KULTURNI DOM Večer, posvečen Aljoši Žerjalu Jemlješ, da nekoč daješ

Jemlješ, da nekoč daješ. To je najbrž moto, ki je Aljošo Žerjalu spremljal skozi vse življenje, ki ga je po večini preživel s kamero v roki. Kradel je in kradel nešteto prizorov in jih posnel s svojim aparatom: v dolgem življenjskem in umetniškem obdobju je znal tankočutno, svojevrstno, skratka genialno ujeti vse, kar bi se drugače porazgubilo in šlo z 'vetrom v pozabo'.

Aljoša Žerjal se je rodil leta 1928 v Trstu, komaj petnajstleten je že bil zaposlen v Tovarni motorjev. Na zahtevo Nemcev je odšel z drugimi mladimi v delovno taborišče v notranji Istri, potem na Hrvaško, kjer je preživel strašno zimo. Leta 1945 se je vrnil v Trst in dokončal Trgovsko akademijo. Leta 1954 se je zaposlil pri pomorski agenciji in v poznejši postal direktor in

predsednik podjetja. In ravno leta 1954 je stopil v svet filma. Takrat je z domiselnostjo in "tehnično neoporečnostjo" posnel dva dokumentarca o škedenjskem pustu in škedenjskem portiču. Kamero mu je posodil slavni fotoreporter Edi Šelhaus, svojo prvo kamero pa si je Žerjal kupil nekaj let kasneje in zanj odšel kar štiri plače. "Ko sem mamoprotil, da bi mi posodila denar za nakup dežnika, mi je odvrnila, naj glavo pred dežjem obvarujem z videokamero", je dejal Žerjal na homažnem večeru, ki so mu ga priredili deželni sedež RAI in Založništvo tržaškega tiska ter Slovensko stalno gledališče v sredo, 18. aprila.

Izjemno dobro obiskan dogodek v Kulturnem domu je bil posebne narave in je imel dvojni vzgib. Na njem so namreč

predstavili knjigo *Filmsko ustvarjanje Aljoše Žerjala*. Njen podnaslov (od 8-milimetrske do digitalne kamere) pa zgovorno prikazuje dolgoletni Žerjalov umetniški razpon, ki se zrcali v uporabi različnih snemalnih podlag: vsebina njegovega dela se je sočasno delila na dokumentarne in kratkometražne filme. V knjigi, ki jo je v Kulturnem domu pozdravila Martina Kafol, so namreč zbrane podobe-fotogrami, ki jih je ujel v objektiv: ohranile so se kot zgodovinsko pričevanje vse od leta 1954 dalje. V predgovoru knjige, ki ga je napisala Elsa Fonda, je med drugim zapisano, da se Aljoša Žerjal večkrat pošali, 'da je pravzaprav vse njegovo življenje kot film'. Veliko je potoval po krajih, kjer se pojavljajo protislovja današnjega časa in ki so že sami po sebi zanimivi s svojim svojevrstnim, nepozabnim vzdušjem:

Dubrovnik, Bosna, Kras, Ohrid, Uzbekistan, Mehika, Peru, Čile, Ekvador, Triglav, slivna pot,

Aljoša Žerjal (foto IG)

Vietnam, Tibet, Patagonija, Velikonočni otok, dežele onstran Inda, olimpijske igre v Moskvi, Normandija, Benetke, Berlin. Žerjala so prevzeli pejsaži, razgledi in pogledi, čar letnih

časov. Z izredno občutljivostjo je ujel poetičnost otroškega sveta, ki je bogat z milnimi mehurčki, zmajji, piščančki; ponosno je posnel podvige ženske namiznoteniške ekipe Krasa in uspehe kotalkarice Tanje Romano in rolkarice Mateje Bogatec. V njegovih filmih se prepletata življenje in umetnost: dragoceni so Žerjalovi portreti velikih krajevskih umetnikov, od Avgusta Černigoja, Klavdija Palčiča, Gianija Brumattija do Lojzeta Spacala, Marcela Mascherinija, Deziderija Švare in drugih. V knjigi, ki jo je uredil Massimiliano Fabris, se Žerjal spominja svojih sodelavcev, ki so mu bili na dolgi umetniški poti ob strani: to so prijatelj Renato Padovan, pokojna Mara Debeljuh, avtorica številnih besedil, prevajalka Magda Jevnikar, tehnik Giorgio Brescia in Elsa Fonda.

Na odru Kulturnega doma se je Aljoša Žerjal zahvalil tudi deželni sedežu RAI, še zlasti urednici Loredani Gec in odgovorni za slovenske programe Martini Repinc. Zaradi minevanja časa je filmsko gradivo Aljoše Žerjala bilo obsojeno na propad: z leti se namreč filmi zdrobijo v prah ali pa razmagnetijo. Da bi jih ohranil, se je režiser odločil za nadvse prepleteno potezo. Svoj arhiv je poklonil deželni sedežu RAI, da bi ga ta presnel na trajnejši format. Prav zato izzvenijo še kako pomembno besede, ki jih je na večeri izrekel ravnatelj deželnega sedeža RAI Roberto Collini: "Današnji digitalni svet požrešno žre vsa čustva: zato morajo imeti spomini poseben pomen in prostor". In ravno spomin je bil ob Aljoši Žerjalu 'junak' večera, saj so se na filmskem platnu zvrstili najboljši izvlečki režiserjevih filmov, še zlasti 20-minutna montaža o predstavi *Krava svatba*, ki je pred desetimi leti očarala gledalce SSG in izkušeno oko škedenjskega umetnika.

Nova šolska zakonodaja na Madžarskem

Narodnostno šolstvo v luči korenitih sprememb

Na Madžarskem stopa v veljavo nova šolska zakonodaja, ki ne prinaša nobenih vsebinskih rešitev za probleme narodnostnega šolstva, saj le-tega skoraj ne omenja. (Podobno je z novim narodnostnim zakonom.) Prinesla pa je veliko novosti in negotovosti. Porabski dvojezični šoli, gornjeseniška in števanovska, se tega bistveno premalo zavedata in doslej

doslej bile ustanoviteljice in vzdrževalke šol (s sredstvi države) lokalne samouprave, je nova zakonodaja prinesla določila, po katerih bo šole prevzela država, narodnostne šole pa imajo možnost prevzeti narodnostne samouprave. Državna slovenska samouprava je mnenja, da je za ohranitev narodnostnega značaja števanovske in seniške šole le-ti potrebno prevzeti, časa je le do

gornjeseniški šoli in bistvo pogovorov z vodstvom: Zveza, ki izdatno financira slovenske zunanjsolske dejavnosti šole, pričakuje, da bi narodnostni učitelji bolj dejavno sodelovali ali vsaj obiskovali t. i. šolske programe, kjer sodelujejo njihovi učenci, a na šoli ne mislijo tako. Zato se je Zveza odločila – glede na vse okoliščine – sklicati sejo in dati odgovor na pismo DSS. Zveza se zaveda odgovornosti, a sodelovanje na takšen način ni možno.

Jože Hirnšek, predsednik ZSM, je prav tako poudaril, da so sklepi predsedstva legitimni in da pričakuje pozitiven odnos in vzajemno sodelovanje vseh, saj Zvezo financira matična država Slovenija in zavračanje sodelovanja z Zvezo na šolskem področju bi posredno pomenilo zavračanje sodelovanja z matico, na kar verjetno nihče ni pomislil. Avtorico tega zapisa je zanimala strokovna plat novega položaja narodnostnih šol: kako bo z izvajanjem dvojezičnosti (bo ta tudi v prihodnje lahko le na papirju??), kdo bo izvrševal kontrolo nad tem, kar je res in kaj le v dokumentih, kako bo s predmetnimi učitelji, ki še vedno ne kažejo pretiranega zanimanja za učenje slovenščine, kakšna bodo merila

Utrinek iz Monoštra

t. i. dodane vrednosti (izleti in tabori v Sloveniji ali boljše znanje in raba slovenščine pri učencih in učiteljih). Že doslej bi namreč vodstva šol lahko poskrbela za boljši nadzor nad dejanskim izvajanjem tako pouka slovenščine kot dvojezičnega pouka, pa niso. Tudi ugotovitve strokovnega nadzora s strani DSS na šolah (predvsem na monoštrski gimnaziji) v niti eni točki niso bile upošteevane in stanje ni bilo izboljšano. Zaključke zelo plodnega sestanka smo strnili v nekaj obvezujočih točk:

Narodnostni šoli, seniška in števanovska, si morata maksimalno prizadevati, da bo narodnostna slovenščina dobila status in veljavo, kakršna ji pripada – da bodo vsi učitelji došli, da šoli – s tem pa njihov status – obstajata in bosta v prihodnje le zaradi svojega narodnostnega programa. Vsi odgovorni si bomo prizadevali za strokovno izpeljavo ter finančno pokritje zaposlili matično Slovenijo, da bi na vsaki narodnostni šoli deloval po en učiteljski asistent iz Slovenije. Državna slovenska samouprava naj skupaj s šolami, okoljem in vsemi vpletenimi dejavniki optimalno izpelje prevzem obeh šol in v pozitivnem duhu poskrbi za vsestransko sodelovanje.

Zveza Slovencev stoji za sklepi predsedstva o novonastalem položaju v zvezi s financiranjem zunanjsolskih dejavnosti; v naslednjih mesecih, ko potekajo dejavnosti za prevzem šol s strani DSS, pa se bo vzdržala vseh nadaljnjih potez. Ko bo proces prevzemanja končan, bosta organizaciji, skupaj s partnerji iz matice, na novo definirali pristojnosti do področja narodnostnega šolstva v Porabju. P. s.: Novonastali položaj narodnostnih šol pa – upam – tudi pomeni, da bodo vodstva (in vzdrževalci) le-teh skrajno resno zahtevala od slovenskih učiteljev udeležbo na letnem strokovnem seminarju v Sloveniji kot njihovo delovno obveznost.

Valerija Perger

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Mundial '82 in petnajstletnica iz Kranja

Sinoči sem med staro šaro našla dnevnik iz svojega pred-najstniškega obdobja. Že sama izbira dnevnika se mi zdi danes res neverjetna... gre namreč za dnevnik s platnico Mundial '82. Takrat je bilo svetovno nogometno prvenstvo v Španiji in ne dvomim, da je to bilo v življenju tudi prvo (in do danes tudi edino) nogometno prvenstvo, katerega sem trinajstletnica spremljala... pravzaprav iz posamičnih reprezentanc izbirala naj-prikupnejše igralce in zavoljo njih spremljala celotno tekmo...

Sinoči sem tako izvlekla od kletnih prostorov že načeti dnevnik in se zatopila v obdobje, ko je bilo vse še neznanika, ko kasnejši pubertetni val vprašanj, melanholije, upornišva in iskanja lastne dimenzije ni še pljusknil in je bilo življenje nasploh stalno in vsakodnevno brezskrbno odkrivanje novih pogledov, novih misli in besed. Po naključju sem danes prebrala intervju s povsem navadno petnajstletnico iz Kranja. Jasen pogled, enostavno in spontano športno druženje s prijatelji.

"V okolici nimamo kina, pa kaj za to, sami si znava ustvariti zabavo, gremo na igrišče, morda rolat ali pa na nogometno tekmo". Nič posebno nenavadnega ali samosvojega, zelo pa me je razveselil njen odgovor na vprašanje, katere plakate ima nalepljene na steni v sobi. "Plakate sem odstranila. Zdaj imam na omarah slike in risbe, ki sem jih ustvarila sama. Tako mi je všeč in želim si, da jih vidijo tudi drugi".

Ali si pravzaprav ne prizadevam vsi celo življenje odstranjevati take ali drugačne plakate iz svojega življenja? Koliko let, koliko moči, koliko napak, občutkov krivde, zamačenih besed, koliko požrtvene ponosa, neizkričanega veselja in slabo ubesedene jeze smo sposobni v življenju nagrmaditi, preden se odločimo, da usmerimo svoj pogled

edinole v to, kar smo sami ustvarili? Ali nam uspe biti tudi sami tako modri kot tale petnajstletnica in uvideti, da moramo biti ponosni na vse to, kar smo ustvarili v življenju? Hvaležni, da smo tako, kakršni smo, z vsem dobrim in vso navlako, ki se je prizadevam otrresti?

Petnajstletnica nadaljuje: "Starši pravijo, da ne moreš imeti vsega. In hvaležna sem jim za takšno razmišljanje, saj se je že velikokrat pokazalo, da stvari, ki sem si jih nekoč močno želela, zdaj več niti ne želim niti ne potrebujem".

Ali ni naše življenje nasploh dokazovanje zgoraj napisanega? Ali nam ne čas stalno dokazuje, kako smo se morda v preteklosti zmotili? Kako smo Bo-

ga ali usodo rotili za nekaj, kar se je potem izkazalo za napačno? Kolikokrat smo v življenju spoznali, da je pravzaprav eden največjih darov, kar nam jih lahko življenje daje, ta, da ne ugodi vsem našim prošnjam?

Petnajstletnica nadaljuje: "Nekateri opazijo, da se zelo spreminjam, kar nekaterim ni všeč, meni pa je".

Ali ni morda res, da se nam je to v življenju pogosto do-gajalo? Spreminjali smo se, morda malenkostno, mukoma, a vztrajno. Še se spreminjamo, če nam uspe se zavzeti za boljšega človeka. Začenši pri sebi. In ali ni res, kar zapisuje to dekle? Vsaka sprememba prinaša s sabo tudi neodobravanje oseb, ki bi si želele, da bi vse ostalo vedno tako, kot je vedno bilo. Gotovo je v vsem tem prisotno tudi spoznanje, ki se ga vse življenje učimo: če smo zares prepričani o tem, za kar se borimo, če zares verjamemo v nekaj, moramo biti pripravljeni in sprejeti tudi neodobravanje.

Nekaj navadnih odgovorov povsem navadne petnajstletnice iz Kranja, v njih pa že vprašanja, okrog katerih se bo vrtilo odraslo življenje nje same in drugih mladih metuljev, ki se še uče leteti. Kot tudi vseh nas, ki imamo veliko bolj ošibljena krila.

CERKEV SV. IVANA IN NJEN ČAS (19)

Mariza Perat

Če Vestnike nekoliko pregledamo, takoj opazimo izredno bogato versko, pa tudi kulturno delovanje, ki poteka v omenjenem središču. Poleg raznih pomožnosti in seveda vsakodnevnih svete maše nudi duhovnjaki svojim vernikom duhovne obnove, pripravljajo misijon, v njenih prostorih je tudi tečaj telovadbe, v sodelovanju s Skupnostjo družin Sončnica potekajo vzgojna predavanja za starše, vzgojitelje in za mladino, teološki tečajji, nadalje začetniški in nadaljevalni šiviljski tečajji pod vodstvom izkušene šivilje gospe Marije Ferfoglia Ferletič, koncerti, razna srečanja, priložnostne prireditve, čemur odlično služi novi Dom Franc Močnik, ki tako

uporabila pri omenjeni predstavi z lutkami, katere je izdelala skupaj z Anjo Turus. Vsi nastopajoči so odlično obvladali svoje vloge, za kar gre zasluga dolgotrajnim vajam pod vodstvom igralca in režiserja Franka Žerjala. Priznanje pa gre seveda tudi vsem nastopajočim in vsem, ki so pripomogli, da je do tako uspešnega nastopa prišlo. Izredno praktično pomoč je nudil g. Marijan Markežič, župnik pri Pastoralnem središču. V Pastoralnem središču Skupnosti družin Sončnica prireja tudi Miklavževanja.

Če zdaj spet pogledamo v Vestnik, izvem, da je bil za Božič leta 1972 pri kapucinih vpeljana slovenska večerna nedeljska sv. maša. Dne 23. novembra istega leta je nadškof msgr. Peter Cocolin v cerkvi sv. Ivana blagoslovil novi oltar, obrnjen proti ljudstvu, ter novi prezbiterij. V Vestniku iz leta 1975 najdemo poročilo o obhajanju

Gledališka skupina O'Klapa (foto DPD)

skupaj s cerkvijo sv. Ivana vse bolj postaja središče slovenske župnijske skupnosti v goriškem mestu. V Pastoralnem središču in Skupnosti družin Sončnica zelo uspešno nastopa birmanska oz. gledališka skupina O'Klapa, ki je pod vodstvom režiserja Franka Žerjala in ob sodelovanju učiteljice Katerine Ferletič Vogrič ter drugih sodelavcev pripravila več zelo uspešnih nastopov. Poleg drugih je prikazala tudi izredno uspešno izvedbo pravljice v verzih Štirje fantje muzikantje pesnika in Prešernovega nagradenja za leto 2011 Miroslava Košute. Krstna izvedba, pri kateri je bil navzoč tudi avtor, je bila v Domu Franc Močnik, predstavo so nato ponovili v številnih vrtcih in kulturnih domovih. Igra je bila prikazana kot lutkovna predstava, v kateri so zaživi nastopajoči pravljicični junaki. Lutkovna igra je nastala po zamisli učiteljice Katerine Ferletič Vogrič, ki se je v Kulturnem centru Ljuzje Bratuž udeležila lutkovne delavnice pod vodstvom znane oblikovalke lutk, gospe Brede Varl. Ferletičeva se je med študijskim izpopolnjevanjem v Ljubljani udeležila tudi predavanj Helene Korošec s pedagoške fakultete o lutkah in je to svoje znanje

tridnevnic ob tretji obletnici ustanovitve Pastoralnega središča. Ob sklepu tridnevnic so bile blagoslovljene slovenske oltarne mašne knjige. Te se odtlej uporabljajo pri slovenskih mašah v goriškem mestu. Iz teh prvih let ustanovitve Slovenskega pastoralnega središča najdemo v Vestniku naslednje poročilo:

"Cerkev sv. Ivana iz dneva v dan dobiva bolj izrazito lice župnijskega središča. Verniki prav radi zahajajo vanjo, ker se v njej čutijo zares doma." Radi pa obiskujejo tudi druge cerkve, kjer je slovenska sv. maša in kjer so na razpolago slovenski duhovniki".

/ dalje

Miroslav Košuta (foto IG)

Razveseljiva vest iz avstrijske Koroške

Postavili so vse obljubljene dvojezične table

Leto dni po zgodovinskem dogovoru o dvojezičnih krajevniških napisih na avstrijskem Koroškem stojijo dvojezične table v vseh 164 krajih, ki so upravičeni do njih. To je za avstrijsko tiskovno agencijo APA potrdil vodja oddelka za infrastrukturo dežele Koroška Albert Kreiner.

Dogovor o 164 dvojezično označenih krajih so avstrijska zvezna vlada, vlada avstrijske Koroške in koroški Slovenci dosegli 1. aprila lani, več kot pol stoletja po podpisu Avstrijske državne pogodbe (ADP), katere 7. člen zagotavlja pravice slovenski manjšini v Avstriji. Dogovor sicer v celoti ni zadovoljil niti slovenske manjšine niti uradne Ljubljane, je pa prinesel za manjšino boljše ozračje in novo kvaliteto v odnosih med državama.

Prvi novi dvojezični krajevni tabli po več desetletjih je avstrijska Koroška dobila 16. avgusta lani. Prvo sta v Železni Kapli slovesno postavila takratni premier Borut Pahor in avstrijski kancler Werner Faymann, drugo so dobili v Žitari vasi.

Kasneje so pristojne oblasti postavile še dvojezične napise v drugih krajih na avstrijskem Koroškem. Prve mesece po začetku postavljanja novih tabel so na območju zabeležili nekaj incidentov v zvezi s tablam, največkrat so neznanci z barvo premazali slovensko ime kraja. Največ tovrstnih primerov so zabeležili v Pliberku. Razmere so se kasneje umirile.

Pogajalci o premostitvi krize nepopustljivi Še obstajajo možnosti za dogovor

Pogajanja med predstavniki vlade, sindikatov in delodajalcev o tem, kako premagovati sedanjo globoko in vsestransko krizo v družbi in državi, so se doslej omejila pretežno na ustvarjanja napetosti in slabega vzdušja v javnosti. Na opozorila premierja Janeza Janše, pristojnih ministrov, celotnega gospodarstva in dobrega števila ekonomskih izvedencev, da Slovenija tone v razsulo in da bo čez nekaj mesecev v državnem proračunu zmanjkalo denarja za plače javnih uslužbencev, so se predstavniki sindikatov javnega sektorja odzvali cinično, skoraj z nasmehom, ter z grožnjami, da bodo vladno politiko in namere zavrnili na referendumu. V času pripravljanja stavke uslužbencev v javnem sektorju, med njo in v pogajanjih, ki še trajajo, so posamezniki izrekli in izrekajo razne grožnje. Denimo o tem, da mora vlada popustiti v svojem programu varčevanja in racionalizacije v družbi, "ker jo bodo sicer sindikati odstavili na ulicah". Pri tem je bil skrajno oster in žaljiv zlasti voditelj sindikatov javnega sektorja Branimir Štrukelj, ki je predsedniku vlade dejal, da živi na luni, in ga obtoževal, da državljanom grozi in v Sloveniji ustvarja strahovladno. V prejšnjih dneh je pogosto nastopal na vseh televizijah, v časniku Dnevnik pa je časnikarka Ranka Ivelja zapisala, "da je Branislav Štrukelj najodličnejši

preostanek slovenske levice". Njemu pripisujejo tudi izjavo, da se bodo sindikalisti javnega sektorja uprli tudi gauleiterjem iz evropske komisije, v primeru, da bi ti prevzeli upravljanje Slovenije. Spominjamo, da je vzdevek gauleiter veljal za visoke funkcije v nekdanji nacistični Nemčiji.

Vzdušje v pogajalskem procesu se je v preteklih dneh nekoliko izboljšalo in kaže, da kljub

Branimir Štrukelj

napetemu vzdušju med vlado in sindikati še obstajajo možnosti za sporazum o varčevalnih ukrepih, ki bi Slovenijo odvrgli od katastrofe, kakršno je zaradi finančne krize doživela Grčija. Državni zbor bo v začetku meseca maja obravnaval vsaj 800 milijonov evrov. Ta dosežek bi odvrnil nevarnost finančne nestabilnosti in pomenil izhodišče za nadaljnje delovanje vlade, zlasti kar zadeva vnovični zagon gospodarstva in ustvarjanje nujno potrebnih novih delovnih mest. Če bo o omenjenem zakonu o uravnovešenju

javnih financ dosežen sporazum s sindikati, bo vsaj za nekaj časa doseženo nekakšno družbeno soglasje o tem, kako premagovati doslej največjo vsestransko krizo v Sloveniji. Pri tem je pomenljivo, da vlada popušča pri zahtevah za zniževanje sredstev za plače in druge dejavnosti v t. i. javnem sektorju. Ta obsega vse temeljne dejavnosti države, od otroških vrtcev, državnih organov od izobraževalnih ustanov, vključno z univerzami, pa do policistov in carinske službe. V Sloveniji kljub vsemu ni nekakšnih izrednih razmer, čeprav sta dva sindikata policistov s svojimi zahtevami nastopila zoper vlado in grozita z referendumom o izplačilu dodatka k plačam policistov, ki so res

zelo nizke. Kažejo pa se prizadevanja za odpravo socialnih krivic in za večjo poštenost v državi, tako da bi bremena krize razdelili na vse sloje prebivalstva. Vlado pri taki politiki podpira tudi opozicijska stranka Socialnih demokratov Boruta Pahorja. Ta stranka je v parlamentarni postopki vložila predlog novele zakona o dohodnini. Po tej noveli oziroma dopolnitvi zakona bi ljudje z letnimi dohodki nad 60.000 evrov plačali celo 50% dohodnino.

Zelo pomembna pa je napoved o večji socialni pravičnosti, ki jo je v pogovoru, objavljenem v tedniku Demokracija dal Andrej Šircelj iz SDS, predsednik parlamentarne odbora za finance. pa je postavil ekološki rekord, ker mu je uspelo potovanje izpeljati z najmanjšo porabo goriva na prevoženo pot. Istega dne je bil lastnik podjetja Pipistrel Ivo Boscarol gost največjega

Čudna pota ajdovskega gospodarstva

Netopirji v višave, legendarni gradbinci v propad

Medtem ko se poleg prvih valov protestov in je s stavko eksploziralo tudi nezadovoljstvo javnega sektorja, se na novih pogajanjih med vlado in sindikati začneja kopičiti tudi nova napetost. Policisti, ki jih varčevalni ukrepi postavljajo posebej na prepih, so že napovedali nadaljevanje stavke v različnih oblikah (npr. tako, da ne bodo izdajali kazni voznikom) in so hkrati začeli zbirati podpise za referendum (ja, že spet!) proti varčevalnim ukrepom Janševе vlade. Logično je, da so v tem obdobju v središču pozornosti javnofinančni ukrepi in vladni dialog s socialnimi partnerji. Tudi v tej rubriki smo v zadnjih tednih prav temu namenili največ pozornosti. Zavedati pa se moramo, da se v Sloveniji tudi v tem kritičnem obdobju dogaja še marsikaj, čeprav je na prvi pogled manj izpostavljeno očem javnosti.

Premika se, tako ali drugače, tudi realno gospodarstvo, s katerim se vlada še na začetku sistematično ukvarja. Medtem ko so oči javnosti uperjene v dogovarjanje med vlado in sindikati, se pomembne spremembe dogajajo tudi na področju slovenske gospodarske aktivnosti. Med pomembnejšimi spremembami, ki so se zgodile v prejšnjih tednih, smo bili priča kolektivnemu

odstopu vodstva Mercatorja, zaradi nestrinjanja z načinom prodaje in predvsem s predvidenim kupcem najboljšega sosedja, hrvaškega podjetjem Agrocor. Zapleta se tudi gradnja največje državne investicije v slovenski zgodovini, 1,3 milijarde vredni Termoelektrarni Šoštanj (TEŠ6) in z državnim poroštvom v višini 440 milijonov evrov, ki ga potrebuje TEŠ6.

Domači "blue chipi" ...

Da opazimo razgibano dejavnost v podjetništvu, ni potrebno iskati primerov kdo ve kako daleč. Dovolj je, da gremo do Ajdovščine: tam bomo skoraj na kupu našli primer zdrave podjetniške genialnosti, ki zna blagovno znamko tržiti tudi v teh hudih časih krize, in primer arogantne menedžerske objestnosti, ki je drugo podjetje pripeljala na rob propada in ga vanj tudi "uspešno" porinila. V prvem primeru govorimo seveda o že večkrat opevanem Pipistrelu, v drugem pa o tudi že večkrat kritiziranem Primorju. O enem in drugem smo v tej rubriki že večkrat pisali, a ravno v prejšnjem tednu sta se obe omenjeni podjetji spet znašli v središču pozornosti, Pipistrel v pozitivni luči, Primorje pa v negativni. Pipistrel je eden od najvidnejših

v tujini velik uspeh. Skratka, gre za eno izmed pomembnejših slovenskih uspešnih gospodarskih realnosti, za zgodbo o uspehu. Svojo uspešnost je podjetje v prejšnjem tednu dokazalo pred evropsko javnostjo kar v dveh primerih. Najprej gre seveda omeniti uspeh pilota Matevža Lenarčiča, ki je s Pipistrelom Virusom SW 914 na ljubljanskem letališču končal trimesečno in sto tisoč kilometrov dolgo potovanje okoli sveta. Lenarčič je preletel vse celine in najvišje vrhove na vsaki celini (vključno z Mt. Everestom), vse oceane ter šestkrat prečkal ekvator. Njegovo potovanje je imelo širši pomen, saj mu je podvig uspel in ultralahkem letalu, ob tem

pa je postavil ekološki rekord, ker mu je uspelo potovanje izpeljati z najmanjšo porabo goriva na prevoženo pot. Istega dne je bil lastnik podjetja Pipistrel Ivo Boscarol gost največjega

evropskega letalskega sejma v Friedrichshafnu. Tam so ga namreč "ovenčali" še z enim priznanjem za Pipistrelove dosežke, eno od glavnih nagrad za štirisedežni model letala panthera. Gre za tisto letalo, ki naj bi se izdelovalo v Gorici in ki bi tako kot vsa dosedanja Pipistrelova produkcija temeljil na okolju prijazni pogonski energiji v različnih bencini, elektriki ali hibridu. To je samo ena od številnih nagrad, ki jih je bil deležen Boscarol in je prišla le nekaj mesecev zatem, ko so pipistrelovci očarali ameriško vesoljsko agencijo Nasa in oktobra lani v ZDA osvojili nagrado za energetsko najbolj učinkovito letalo z modelom Taurus G4. Skratka,

Kratki

Uspeh SNG Nova Gorica na 5. festivalu otroške drame v Splitu

SNG Nova Gorica z velikim zadovoljstvom sporoča, da je član igralskega ansambla Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica Peter Harl prejel na 5. festivalu hrvaške otroške drame Mali Marulič, ki je potekal v Splitu od 15. do 18. aprila 2012 v organizaciji Gradskog kazališta lutaka Split, nagrado strokovne žirije za najboljšo moško vlogo za odigrano vlogo Antontona v istoimenski predstavi.

Strokovna komisija je podala naslednjo obrazložitev:

"Peter Harl je izvrsten mlad komik in komunikator z otroškim občinstvom, pri čemer posebej navdušuje njegova sposobnost, da 'razpiha' toploto igre zgolj s pomočjo lastne imaginacije in nekaj preiščeno

izbranih rekvizitov. Za otroke, ki se dandanes skorajda ne znajo več igrati, je to lahko izjemno stimulativna predstava. Čestitamo!"

Petru Harlu in celotni ustvarjalni ekipi Antontona čestitamo! Čestitkam se pridružujemo tudi vsi tisti odrasli gledalci, ki smo uživali na tej svojevrstni otroški predstavi.

Skupina Gloria v božjepotni cerkvi pri Fari v Vremski dolini

Kdo ne pozna glasbene skupine Gloria, ki je na mladinski glasbeni sceni pred več kot dvajsetimi leti v cerkvi med prvimi ponudila nekaj novega. Na belo nedeljo so jim lahko prisluhnili v Marijini božjepotni cerkvi pri Fari v Vremski dolini. Odzvali so se vabilu prizadevnega župnika Tomaža Kodriča, ki je skupaj s sodelavci priredil dobrodelni koncert, namenjen zbiranju darov za obnovo tega pomembnega romarskega središča za Kras in Brkine.

Med prepevanjem bogatih pesmi, ki so že desetletja del železnega repertoarja na mladinski sceni, so posamezni člani skupine Gloria pripovedovali svojo življenjsko zgodbo in delili drobce modrosti o vsakdanjih življenjskih resnicah. Novo jutro, Angeli, Človek sem, Sanje in druge pesmi so marsikaterega obiskovalca ponesle v mladostna leta, ko je prav ob teh pesmih iskal in se duhovno prebujal. Tega veselja ni skrivala niti Marija Čajko, ki se je gostom na koncu prisrčno zahvalila.

Moramo še dodati, da je bila cerkev sicer dokaj polna, a gotovo je lahko marsikomu žal, da ni užival v edinstvenem doživetju. Poblize so se tako obiskovalci srečali s člani skupine in njegovim vodjem, Marjanom Buničem, tudi glasbenim voditeljem na Radiu Ognjišče.

Se veliko prizadevanj in finančnih sredstev je potrebno, da bo Marijina cerkev zasijala v vsej svoji notranji lepoti. Obiskovalci so bili pozorni na povsem prenovljen tlak, sedaj poteka tudi obnova inštalacij, na vrata dobrotnikov pa trkajo, da bi lahko priskrbeli primerne klopi, obnovili stopnišče na kor in med drugim tudi primerno prebelili svetišče. Večji zalogaj pa bo predstavljala še obnova orgel. Lepo število obiskovalcev, ki nosijo to svetišče v svojem srcu, se je s hvaležnimi srci vračalo domov. Bogata sporočila pesmi in zgodb, ki so jih delili nastopajoči iz skupine Gloria, pa so vtisnili v srce za lepši vsakdanjik, ki je sledil. / Jba

Slovenija premore podjetje, ki je sposobno na tržišču najti svojo tržno nišo in se v tej izpopolniti do popolnosti: za doseg teh ciljev so potrebne vztrajnost, kreativnost, volja do dela in podjetniška žilica. Če so vse sestavine na mestu, je uspeh zagotovljen, tudi v današnjih kriznih časih.

... in domače tragedije

Žal pa slovensko gospodarstvo niso samo Pipistrelovi poslovni uspehi. V Ajdovščini smo v istih dneh, ko je Pipistrel slavil novo zmago, beležili nov korak, ki vodi k neizbežnemu žalostnemu koncu enega od nekdanjih najmočnejših slovenskih podjetij, gradbenega podjetja Primorje. Odisejada ajdovskega gradbinca je 17. aprila doživela nov nepričakovan zasuk: Marjana Novak, predsednica uprave Primorja, ki je to mesto prevzela po (prisilnem) odstopu lastnika in gospodarja Dušana Črnigoja, je skupaj s celotno upravo odstopila in tako pustila na cedilu podjetje in predvsem banke upnice, ki so jo nastavile. Kaj se bo zdaj zgodilo? Po neuradnih ocenah naj bi podjetje lahko šlo v stečaj že konec tega meseca. Takrat se namreč Primorju izteče moratorij za odplačilo 210 milijonov evrov vrednega posojila. Od aparatur, ki jo še vzdržujejo pri

življenju, naj bi Primorje najverjetneje odklopil največji upnik, Nova ljubljanska banka. Banke so za morebitni potop ajdovskega podjetja obtožile tudi nebančne upnike, ki da ne želijo sodelovati pri sanaciji podjetja z delnim odpisom njegovih dolgov. Banke so od upnikov še zahtevale, naj sodelujejo pri dokapitalizaciji podjetja, ki naj bi edina še lahko rešila nekdanji Črnigojev imperij. Banke same naj bi v to bile pripravljene vložiti 55 milijonov evrov (od tega bi NLB prispevala 27,5 milijonov). Brez udeležbe ostalih upnikov pa po mnenju največje slovenske banke možnosti za rešitev Primorja ni več. To bi za slovensko obubožano gospodarstvo pomenilo novo katastrofo: v Vipavski dolini bi izgubili več tisoč delovnih mest, Slovenija pa bi izgubila podjetje s številnimi izjemnimi referencami, kar je pri gradbenih poslih nadvse pomembno. In to je primer gnilobe v slovenskem gospodarstvu, v katerem sta podjetniško žilico in voljo do dela nadomestila objestnost in občutek vsemočnosti vodilnih v podjetju. S takimi sestavinami pa je podjetje obsojeno na propad (prej ali slej) tudi v času, ko se gospodarstvu piše bolje kot danes.

Andrej Čerčič

Izsledki raziskave

Evropejci v prihodnje bolj stresirani na delu

Večina Evropejcev pričakuje, da se bo v prihodnjih letih povečalo število ljudi, ki na delovnem mestu trpijo zaradi stresa, kaže javnomnenjska raziskava, ki jo je za Evropsko agencijo za varnost in zdravje pri delu jeseni izvedla agencija Ipsos-Mori. V Evropi v povprečju rast stresa pričakuje 77 odstotkov, v Sloveniji pa 85 odstotkov vprašanih. Slovenci so tako nekoliko bolj pesimistični od preostalih Evropejcev, ko gre za pričakovanja glede teženj na področju delovnega stresa. Kar 58 odstotkov vprašanih Slovencev tako meni, da se bo število ljudi, ki trpijo zaradi stresa na delovnem mestu, v prihodnje močno povečalo, medtem ko je takih v Evropi v povprečju 49 odstotkov. Primerjava odgovorov po 36 evropskih državah, vključenih v raziskavo, kaže, da so najbolj črno gledali glede povečanja stresa na delovnem mestu

Grki, kjer jih kar 83 odstotkov meni, da se bo stres močno povečal, še 10 odstotkov pa jih meni, da se bo nekoliko okrepil. Grkom sledijo Bolgari (69 in 18 odstotkov), Ciprčani (69 in 15 odstotkov), Nemci (64 in 21 odstotkov), Romuni (63 in 17 odstotkov) ter Portugalci (60 in 24 odstotkov). Portugalcem nato sledijo že Slovenci. Še najbolj umirjeni so na Norveškem, kjer jih nadaljnje povečanje števila zaposlenih, ki trpijo zaradi stresa na delovnem mestu, pričakuje 63 odstotkov, od tega jih le 16 odstotkov meni, da se bo zelo povečalo. Sledijo Danci (64 in 22 odstotkov), Litovci (65 in 26 odstotkov) ter Islandci (47 in 27 odstotkov). Podatki za Slovenijo kažejo, da ženske (87 odstotkov) v večji meri kot moški (82 odstotkov) pričakujejo krepitev stresa na delovnem mestu, prav tako pa se tisti srednjih let (87 odstotkov) v večji meri kot mlajši

(79 odstotkov) bojijo povečanja stresa. Vseevropska raziskava kaže tudi, da velika večina Evropejcev (86 odstotkov) meni, da je visoka raven varnosti in zdravja pri delu nujen pogoj za gospodarsko konkurenčnost. Zelo se s tem strinja 56 odstotkov vprašanih. V Sloveniji tako meni nekoliko manj vprašanih (80 oziroma 35 odstotkov vprašanih). Tako Slovenci kot Evropejci tudi v veliki večini (okoli 90 odstotkov) menijo, da so visoki standardi varnosti in zdravja pri Slovencih pa se od evropskega povprečja bolj razlikujejo v oceni, ali bi nadrejeni v primeru težav ali pomislekov glede zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu upoštevali njihove pripombe. V Sloveniji jih tako meni 66 odstotkov vprašanih, medtem ko jih 31 odstotkov ni prepričanih. Povprečje v Evropi pa je pri 74 oziroma 23 odstotkih.

Po mnenju suicidologa Manna Samomorilne misli je mogoče uspešno zdraviti

Samomor ni normalen odziv na stres, samomorilne misli in čustva je mogoče zdraviti, opozarja ugledni ameriški strokovnjak J. John Mann, ki je pred nedavnim obiskal Slovenijo in imel tudi predavanje v Kopru. Kot poroča Slovenska tiskovna agencija, Mann svetuje iskanje strokovne pomoči, pri čemer naj prizadetim osebam stojijo ob strani družina in prijatelji. Raziskovalca in predavatelja na Univerzi Columbia iz New Yorka v ZDA sta ob sodelovanju Fakultete za matematiko, naravoslovenje in informacijske tehnologije Univerze na Primorskem in Mestne občine Koper povabila Univerza na Primorskem (UP) in Slovenski center za raziskovanje samomora, ki deluje kot samostojna enota znotraj Inštituta Andrej Marušič. Glavni razlog za Mannov obisk Slovenije je tudi njegovo poznanstvo s pokojnim Andrejem Marušičem, ki je bil pobudnik

ustanovitve omenjenega centra. Kot navajajo na UP, Mannovo področje raziskovanja zajema bionevrološki vidik preučevanja samomora. Med svojim obiskom je v predavanju z naslovom "Preprečevanje samomora s pomočjo znanosti: upoštevanje genov in okolja" predstavil izsledke raziskav genetskih dejavnikov

ostalimi dejavniki. Mann je ob robu svojega predavanja za STA povedal, da samomor ne predstavlja normalnega odziva na stres, pač pa do njega pride, ko je oseba s psihično boleznijo oz. nagnjenostjo k samomorilnemu vedenju soočena z nekim travmatskim dogodkom, ki povzroči veliko emocionalno bolečino. Zaradi tega oseba izgubi upanje v pomoč ali izboljšanje svojega stanja. Ob tem je pomembno vedeti, da je samomorilne misli in čustva mogoče zdraviti, opozarja Mann, seveda ob predpostavki, da je oseba s težavami pripravljena obiskati strokovno pomoč psihiatra ali psihologa. K taki rešitvi ga morajo spod-

tevanja za samomorilno vedenje in prikazal preplet teh z bujati tudi prijatelji in družina, dodaja Mann.

S 1. strani

Pomemben, a predvsem ...

Ključno vlogo pri snovanju tega velikega umetniškega načrta je imela Finančna družba

ne sodijo v geografski domet naše bančne ustanove, so pa v njeni lasti, delimo s področjem, v katerem so nastala

Foto IG

KB1909. Srčiko razstave oziroma pretežni del sestavljajo njen pretežni del sestavljajo njene pinakoteke so umetnine, ki jih je družba podedovala po drugi svetovni vojni od nekaterih slovenskih institucij s tega območja. Tem so se pridružila dela, ki jih je družba neposredno kupila od galerij, zasebnih zbirateljev in na dražbah. Od skupno 172 del, ki segajo od prvih do zadnjih let 20. stoletja, je 37 umetnin, ki so v lasti banke Monte dei Paschi di Siena. Te umetnine so bile del premoženja nekdanje TKB, ki jo je leta 1999 prevzela Banca Antonveneta in nato banka Monte dei Paschi di Siena. Le-ta si od nekdanje prizadeva za ohranjanje in ovrednotenje svojega pomembnega kulturnega premoženja in zato se je odločila, da te umetnine vrne skupnosti, ki ji pripadajo. Po nekajletnem pogajanju je KB1909 z bančno ustanovo sklenila dogovor za brezplačno koriščenje teh del v dolgem razdobju. "Kulturna politika banke Monte dei Paschi di Siena temelji na prepričanju, da umetnine, ki

le in ki mu z 'duhovnega vidika' pripadajo", je novinarjem v imenu banke dejala Donatella Capresi in pojasnila, da je banka iz Siene podedovala po drugi svetovni vojni od nekaterih slovenskih institucij s tega območja. Tem so se pridružila dela, ki jih je družba neposredno kupila od galerij, zasebnih zbirateljev in na dražbah. Od skupno 172 del, ki segajo od prvih do zadnjih let 20. stoletja, je 37 umetnin, ki so v lasti banke Monte dei Paschi di Siena. Te umetnine so bile del premoženja nekdanje TKB, ki jo je leta 1999 prevzela Banca Antonveneta in nato banka Monte dei Paschi di Siena. Le-ta si od nekdanje prizadeva za ohranjanje in ovrednotenje svojega pomembnega kulturnega premoženja in zato se je odločila, da te umetnine vrne skupnosti, ki ji pripadajo. Po nekajletnem pogajanju je KB1909 z bančno ustanovo sklenila dogovor za brezplačno koriščenje teh del v dolgem razdobju. "Kulturna politika banke Monte dei Paschi di Siena temelji na prepričanju, da umetnine, ki

se bo nedvomno pisala njegova prihodnost. Samo tako bomo lahko prebrodili krizo sedanjega časa", je dejal. V imenu prirediteljev je predsednik Finančne delniške družbe KB1909 Boris Peric poudaril predvsem vzporedje med preteklostjo KB1909 in njene predhodnice, Kmečke banke, in ustvarjalnim razponom predstavljenih umetnikov. Gospodarsko zaledje slovenske narodne skupnosti je na podlagi odkupa velikega števila del omogočilo umetnikom preživetje. Privoljenje banke Monte dei Paschi di Siena na začasen odstop umetnin, ki so v njeni lasti, pa je označil za simbolno vračilo umetniškega etosa ozemlju, kateremu pripada. Sklepni del svojega posega je Peric namenil medijskim partnerjem dogodka, ljubljanskemu Delu, tržaškemu Il Piccolo in Primorskemu dnevniku, novinarjem katerega je izrazil solidarnost v tem kočljivem trenutku. Poleg predstavnika banke iz Siene Carla Garavaglie, ki je med drugim zaupal, da njegova bančna ustanova hrani 27 tisoč umetnin, ljubljanskega podžupana Aleša Čerina, slovenskega veleposlanika v Rimu Iztoka Mirošiča, ki je razstavo v Salonu čudes označil za nadgradnjo koncerta miru izpred dveh let, je množico v imenu umetniškega sveta pozdravil tudi Joško Vetrih. Poudaril je predvsem pokončnost, s katero so predstavljeni umetniki kljubovali večkrat nenaklonjenim silam okoliščin. Med 172 deli je Vetrih opozoril na mali akvarel Cvetka Ščuke: gre za preprosto morsko veduto barkovljanskega zaliva, "ki očara zlasti zaradi razprtega obzora ..."

Razstavo, ki bo odprta do 17. junija, bodo spremljali tudi vodeni obiski in likovni laboratoriji za šole v režiji Društva Kons in Slovika.

POTOVANJE Z OKUSOM

Slavica Radinja

Prawn vindaloo (Indija)

225 gramov kuhanega krompirja
225 gramov paradižnika (lahko tudi v pločevinki)
1 čebula
2 stroka česna
2 žlici olja
1 žlica limoninega soka

Priznati moram, da mi je ta jed zelo pri srcu. Gre za tipično jed iz Goe, državice, ki je postala del Indije šele leta 1961, dotlej je pripadala Portugalski. Dobra hrana, ki jo poješ ob plaži v večernih urah, medtem ko nežna sapica pihlja okoli tebe, ostane zapisana v spominu tudi zaradi čudovitih pokrajin. Potrudila sem se, da bi poiskala recept, a sem našla toliko variant, da nisem vedela, za katero naj se odločim. Nazadnje sem združila več receptov, rezultat ni bil pa enak temu, kar sem poskusila v Goi, vendar pa je bila jed zelo dobrega okusa.

Sestavine:
Mešanica začimb:
1 žlica in 1/2 vinskega kisa
1 žlica soli
1 žlica črnega popra
1 žlica rdečih paprik
1 žlica semen koriandra v prahu
1/2 žličke rumine
1/2 žličke gorčice v prahu
1/2 žličke cimeta v prahu
1/2 žličke ingverja v prahu
1/4 žličke kardamona
1/4 žličke klinčkov

500 gramov kozic

Zmlete začimbe zmešamo v kisu. V ponvi popražimo sesekljano čebulo in česen. Dodamo mešanico začimb in premešamo. Dodamo paradižnik in na zelo majhne kocke narezan krompir. Kuhamo 15 minut na zmernem ognju. Nazadnje dodamo kozice in kuhamo približno 3 minute. Dodamo limonin sok in premešamo. Postrežemo z belim basmatim rižem ali chapatijem.

NOVI GLAS

ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk, e-mail paljk@noviglas.it
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD, tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493
PODPORNA LETNA NAROČNINA: 100 evrov
OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst. Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v ponedeljek, 23. aprila, ob 14. uri.

1. maj

Banki tržiškega in goriškega
teritorija na strani delavcev
in vseh občanov.

ŠTEVERJAN SKPD F.B. SEDEJ

SKPD F. B. Sedej iz Števerjana je zelo delavno in aktivno na več področjih. V društvu delujejo mešani pevski zbor, otroški in mladinski pevski zbor, mladinski krožek ter dramska družina. Redno izhaja glasilo *Števerjanski vestnik*; z novo številko v letu 2012 je postal njegov glavni urednik Damjan Klanjšček. Julija je potekal že 41. Festival narodno-zabavne glasbe Števerjan 2011.

Mešani pevski zbor šteje kar 40 pevcev in več kot polovica je mladih. Pod taktirko Aleksandre Pertot se je zbor v letu 2011 udeležil dveh tekmovanj s cerkvenim programom, zato je namenil tudi veliko časa in intenzivnih vaj prav tema dvema obveznostima.

15. maja, na tekmovanju cerkvenega zborovskega petja *Bogomir in Mirko Špacapan* v Podgori, je zbor zasedel prvo mesto. Na tekmovanju Primorskih pevskih zborov in malih skupin v Postojni, 26. novembra, pa si je pridobil srebrno priznanje z 79 točkami. V mesecu

slovesno kantato *Teh naših petdeset*. V nedeljo, 11. marca, so se pevci in njihovi zvesti spremljevalci odpeljali proti Celovcu, kjer je zbor pel na jubilejni *40-letnice revije Koroška poje*. V dveh priložnostih se je izkazal le možki del zboru: na kulturnem večeru, ki ga je organiziralo KD Briški grič, ter na prazniku sv. Valentina v Št. mavru.

8. marca je potekala v Sedeje-

Katja Dorni

vem domu Prešernova proslava *Sveta si, zemlja*. Kulturni večer je povezovala Lučana Budal; v njenih mislih je prevladovala tematika navezanosti na lastno zemljo in slovensko besedo. Recitatorja sta bila Stefania Beretta in Nikolaj Pintar, ob klavirski spremljavi Martine Valentincič. Vsak je šop obsežnih poezij doživel na svojstven način, misli pa so se konkretizirale v kratkometražnem filmu goriškega režiserja Marca Devetaka *La terra degli ospiti - Zemlja gostov*. V letu 2012 zbor slavi 60. obletnico delovanja. Praznovanja naj bi potekala 11. in 13. maja.

Dramska družina uprizarja vsako leto eno predstavo in sodeluje pri raznih društvenih pobudah. 15. januarja 2011 smo imeli premiero celovečerne igre *Harvey Mary Chase*, ki smo jo ponovili enajstkrat. Septembra so člani Dramske družine začeli vaje za predstavo *Li-*

monada slovenica Vinka Mödendorferja. Režiser je Franko Žerjal. Premiera je bila 18. februarja 2012. Igro je Dramska družina ponovila v nedeljo, 4. marca, v Kulturnem centru Lojze Bratuž, 17. marca v Šempasu, 22. marca pa v Idriji, kjer si je igro ogledala tudi državna selektorka, ter 25. marca v Slovenskem narodnem gledališču v Novi Gorici na svečanem skrovnem delu *Srečanja ljubiteljskih gledaliških skupin Severne Primorske*. Marinka Černic je dobila priznanje za najboljšo žensko stransko vlogo *Srečanja gledaliških skupin Severne Primorske* - *Linhartovega srečanja 2012*.

Mala dramska družina je za Miklavževanje 6. decembra pripravila igrice *Na prvi zvezdici se pripelje sv. Miklavž*. Igrico je napisala Franka Ferletič. Odigrali so jo ob 20. obletnici njene smrti. Režirale so Liza Terčič, Stefania Beretta in Nikol Dorni.

Otroški zbor je pel na revijah *Zlata grla*, *Mala Cecilijanka* in končal sezono s petjem pri sv. maši na Plešivem.

V društvu deluje tudi Mladinski krožek, ki ima nalogo združevanja mladih. Organiziral je izlet na sneg, pustni sprevod po vasi, postavljanje mlaja in sodeloval je pri projektu *Spaasamenti*.

V novembru je organiziral Športni vikend. Letos smo se člani mladinskega krožka odločili, da bomo natečaj *Moje jalslice* organizirali malo drugače. Z otroki smo se dvakrat dobili in izdelali kipe, ki so bili v božičnem času razstavljeni pred cerkvijo. Kipci so bili izdelani iz odpadnega materiala: iz steklenic, kartona in starega blaga. V božičnem času so pripravili in poskrbeli za božično loterijo.

Člani društva so tudi letos priredili prvo nedeljo v maju, na praznik farnega zavetnika sv. Florijana, piknik ter sodelovali na vaškemu prazniku *Likof*. Skupaj z društvom Briški grič, Vinoteko Števerjanski griči in z lovskima družinama Števerjan-Jazbine so v novembru organizirali martinovanje za celotno vaško skupnost.

Društvo F. B. Sedej se zahvaljuje Zvezi slovenske katoliške prosvete za pomoč.

na Tržaškem. Društvo je izdalo knjigo *Dei nomi dei luoghi*, o zgodovinski toponomastiki tržiškega območja skupaj z društvom Tržič, ter 14. glasilo/almanah *Jadro 2011* s pomočjo ZSKP. Z društvom Tržič in Centrom za glasbeno vzgojo Emil Komel je bil 3. junija v gledališču San Nicolo' v Tržiču koncert *Missa Goriensis za mešani zbor in trobilni kvintet Arsatelier*. Članice klekljarskega krožka so 19. junija obiskale festival idrijskih čipk. Društvo je sodelovalo z občino Škocjan ob Soči ob pobratenju z Divačo, z občino Ronke pri stikih z občino Metlika ter s skupnostjo iz Selc pri Ronkah pri izvedbi 15. srečanja vasi, ki nosijo ime Selo-Sela-Selce v Račjem selu (Trebne). Organiziralo je tudi dva vodena izleta po Ljubljani in okolici ter po Vipavski dolini. SKRD Jadro sodeluje tudi z občinsko komisijo za kulturo in s šolo ter vrtcem s slovenskim učnim jezikom iz Romjana, tudi pri tradicionalni "kostonjadi". V ronškem avditoriju je bila tudi predstavitev gledališke sezone Slovenskega stalnega gledališča iz Trsta.

Karlo Mučič

RONKE SKRD JADRO

Tudi v letu 2011 je društvo Jadro organiziralo razne prireditve. Nekatere so postale že tradicionalne, ena izmed teh je *Božični koncert*, ki je bil 9. januarja v cerkvi sv. Lovrenca v Ronkah. Obogatili so ga pevci MePZ Slovenec-Slavec in MePZ F.

imelo še predstavitev knjig članov, in sicer *Slovarja elektronike* Karla Muccija v občinski knjižnici v Tržiču ter knjigo *Slovensci in Graal Iva Petkovška* v Ronkah. Mladi Slovenske skupnosti so na sedežu v Ronkah predstavili zgoščenko *Nevidna dvojezičnost*

Venturini. Prešernova proslava je bila 11. februarja v občinskem gledališču v Tržiču, svetoivansko kresovanje z nagrajevanjem najlepšega venčka pa je bilo v Selcah 22. junija v sodelovanju z društvom Staršev iz Ronk in Društvom Tržič. Društvo Jadro je priredilo tudi tečaj slovenščine za odrasle in tečaj klekljanja. Imeli smo tudi tradicionalno novembrsko mašo za rajne, ki je bila 4. novembra, pri njej je sodeloval MePZ iz Bilj pri Mirnu. Seveda niso manjkali niti martinovanje, orgelska koncerta v avgustu in novembru, razstavi klekljarskih izdelkov na sedežu društva in v bližnjem Sotoru. SKRD Jadro je v letu 2011

GORICA MePZ LOJZE BRATUŽ

Na lanskem občnem zboru naše Zveze, ki je potekal v mesecu januarju, smo napovedali vstopanje v slovesno leto ob 60-letnici delovanja našega društva. Letno poročilo smo končali z željo in upanjem, "da vam bomo lahko poročali o dobro uspelem in bogatem delovanju". Leto, ki je za nami, je bilo še posebno pestro in zahtevno tako s pevskega kot organizacijskega vidika. Ob pomembni obletnici delovanja smo si namreč zadali kar precej zahtevne naloge, ki so poleg prostovoljnega dela zahtevale tudi znatno finančno breme.

Tako smo 20. maja priredili nekoliko drugačen samostojni koncert. Slavnostno akademijo z naslovom *5 pesmijo po slovenski deželi... z Goriško v srcu* je vodil dirigent Bogdan Kralj, režirala pa jo je Jasmin Kovic. Poleg zboru so pri izvedbi projekta sodelovali še kvartet godal (Ambra Cossutta, Nina Klaut, Petra Rusjan, Anže Ličen), harmonika (Manuel Figheli) in igralec Nejc Cijan. Ta je z gledališkim pristopom povezoval točke ob spominih na prehojeno pevsko pot. Med tekstem in pesmijo so se v ozadju prikazovali fotografski utrinki iz bogatega arhiva 60-letne zgodovine zboru. Kot je napovedovalo že samo ime večera, smo s pesmijo popeljali poslušalce na virtualni izlet po različnih slovenskih deželah. Ljudske pesmi, v priredbi različnih skladateljev, je za to priložnost instrumentalno povezal Patrick Quaggiato. Glasbeni dogodek je imel dober odziv publike, kot je bil lep tudi medijski odmev na dogodek. Ob tej priložnosti smo izdali tudi zajetno brošuro, ki jo je napisala dr. Verena Koršič Zorn. Delo zaobjema vso zgodovino zboru; v njej so med drugim zabeležena pričevanja nekaterih pevcev, ki so bili prvi člani zboru, nekdanjih dirigentov, današnjega vodje Bogdana Kralja in seznam vseh nastopov, ki jih je imel zbor doslej. Publikacija bogati tudi lep izbor fotografij s pomembnejših koncertov in tek-

movanj, ki jih je zbor imel doma in po svetu. Isti večer smo v razstavnih prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž odprli razstavo arhivskih plakatov, koncertnih listov in številnih pomembnih priznanj in nagrad, ki si jih je zbor prislužil v šestih desetletjih. Zbor je ob 60-letnici delovanja prejel tudi Priznanje Kazimir Humar, ki ga vsako leto podeljujejo zaslužnim posameznikom ali društvom Kulturni center Lojze Bratuž, Združenje cerkvenih pevskih zborov in Zveza slovenske katoliške prosvete.

Miloš Čotar

te. Priznanje so nam organizatorji podelili na slavnostnem večeru 19. aprila.

Po jubilejni pevski akademiji smo nadaljevali delo, saj nas je do konca sezone čakalo še nekaj nastopov. 18. junija smo se z zborom odpravili na tridnevni obisk Rima, kjer smo peli v cerkvi Chiesa del Gesu', 24. junija smo s petjem sodelovali pri maši in praznovanjih farnega zavetnika v domači cerkvi sv. Ivana v Gorici, 28. junija pa smo spet peli v Kulturnem centru Lojze Bratuž, tokrat v spominskem parku ob odkritju kipa dr. Antona Kacina.

Po kratkem poletnem počitku smo novo sezono začeli po

ustaljeni navadi zadnjih let s tridnevni pevskim letovanjem v koči sv. Jožefa v Žabnicah. Od tod smo v nedeljo, 19. septembra, romali na Sv. Višarje, kjer smo peli pri opoldanski sv. maši. 9. oktobra smo peli v Ziljski Bistrici na 15. Primorskih dnevih na Koroškem, 16. oktobra pa v Reziji s programom rezijanskih pesmi.

Med že ustaljenimi nastopi moram omeniti še revijo Primorska poje, nastop 9. aprila na Proseku in Cecilijanko 19. novembra v Gorici. Dva dni kasneje, 21. novembra, smo s pesmijo sodelovali pri žalni seji v spomin na pokojnega prof. Andreja Bratuža, ki je bil tudi naš nekdanji pevec, odbornik in vse do zadnjega vestni spremljevalec našega delovanja.

Novo sončno leto smo pričeli v kraju Auronzo di Cadore, kjer smo peli pri nedeljski maši. Božični čas smo končali z nastopom na božičnem koncertu v župnijski cerkvi v Renčah 21. januarja 2012. Nato smo pričeli s študijem kantate, ki smo jo pripravili skupaj z mešanimi pevskima zboroma Hrast iz Doberdoba in F. B. Sedej iz Števerjana ter orkestrom ob 50-letnici Kulturnega centra Lojze Bratuž. Akademija je potekala 25. februarja ob prisotnosti številnih

visokih gostov. Zadnji nastop pred današnjim občnim zborom smo imeli 16. marca v cerkvi sv. Andreja v Štandrežu na koncertu revije Primorska poje 2012.

Kot zanimivost naj še omenim, da je bil mešani pevski zbor Lojze Bratuž na italijanskem ministrstvu za kulturo vpisan v novoustanovljeni državni seznam zborov in skupin, ki gojijo ljudsko pesem.

Ob koncu se prisrčno zahvaljujem vsem poslušalcem, prijateljem, podpornikom, organizacijam in javnim ustanovam, ki so nas podpirali pri delu, predvsem ob praznovanjih 60-letnice neprekinjenega delovanja.

ŠTANDREŽ PD ŠTANDREŽ

Prosneto društvo Štandrež je tudi v tej sezoni redno delovalo.

V sklopu dramske dejavnosti je bila celovečerna predstava *Zbeži od žene* v režiji Jožeta Hrovata (premierno uprizorjena januarja 2011) uprizorjena 41. krat in sicer: 3. v Štandrežu, Biljah, KCLB v Gorici, Selah na Koroškem, Vrbju, Bukovici, Idriji, Polzeli, Mačkovljah, Visoko pri Kranju, Sovodnje, Mavhinje, Drežnici, Kromberg, Štanjel, Kanal, Šempeter, Postojna, Bohinjska Bela, Lig, Dobrova pri Ljubljani, Pirniče, Vransko, Kranjska Gora, SNG v Novi Gorici, Šmartno ob Paki, Log pri Brezovici, 2-krat v Vrtojbi, Čepovan, Trnovo, Sv. Ivan pri Trstu, Šempas, Ajdovščina, v Pekrah pri Mariboru na 8. Festivalu komedije, Zalog pri Ljubljani in Kamnica pri Mariboru. Za to predstavo je bila skupina deležna tudi nekaj nagrad: na Linhartovem srečanju severne Primorske je Marko Brajnik prejel nagrado za najboljšo stransko vlogo v predstavi *Zbeži od žene*. Na 8. Festivalu amaterskih skupin v Mavhinjah je bila komedija *Zbeži od žene* izbrana ex-quo za najboljšo predstavo festivala. Prejela je tudi nagrado občinstva ter je Matej Klanjšček prejel nagrado za najboljšo glavno vlogo. Na istem festivalu je sodelovala tudi mladinska skupina s predstavo *Veter* in Verica. Na 50. Linhartoveme srečanju v Postojni, kjer so izbrane najboljše amaterske skupine iz Slovenije in izven, je Božidar Tabaj prejel Linhartovo diplomu za najboljšo stransko vlogo v komediji *Zbeži od žene* Na 8. Festivalu komedije v Pekrah pri Mariboru je predstava *Zbeži od žene* prejela nagrado za najboljšo

režijo ter nagrado za najboljšo predstavo po izboru publike. 28. januarja 2012 je bila premierno uprizorjena v režiji Jožeta Hrovata, komedija *Cvetje* hvaležno odklanjamo. Sledile so ponovitve v: Štandrežu, Biljah in KCLB v Gorici. Matej Klanjšček pa je na Linhartovem srečanju severne Primorske prejel nagrado za najboljšo glavno moško vlogo v predstavi *Cvetje* hvaležno odklanjamo. Ponovitve enodejank, Čudna bolezen v: Robnišču, Pečinah, Čepovanu, Kal nad Kanalom, Lipi. Na trimu: Kromberg in Osek. Gremo v teater v Postojni in Stari grehi v jamljah. Eno-dejanka Oh te pravljice v režiji Jožeta Hrovata, je bila premierno uprizorjena na lanskem Prazniku Špargljev, ponovitve pa so sledile v: Krombergu in Oseku. Skupina je sodelovala tudi z društvom Stanko Vuk iz Orehovlj, s katerim je bila v mesecu maju, predstavitev špargljev v slovenskem parlamentu ter igri *Gremo v London* in *Oh ti kavaliriji* v režiji Božidarja Tabaja. Tudi v tej sezoni so naši zvesti gledalci imeli na razpolago abonma, predstave pa so bile: *Markolfa – KD Ribno* pri Bledu, *Pelikan ali otroci po želji – KUD Svoboda Zalog*, -Charlyeva teta *Gledališče pod Kozolcem Šmartno ob Paki*, *Vsega je*

Chiara Mucci

Prešernova proslava z naslovom *Sem dolgo upal in se bal* v sodelovanju z društvom Stanko Vuk iz Orehovlj. Poleg recitatorjev je nastopal Mešani pevski zbor Štandrež in zbor iz Mirna. Sledile so ponovitve v Štandrežu in v Mirnu. V spomladanskem času je društvo organiziralo večdnevni izlet v Južno Italijo in Dalmacijo. V mesecu maju pa že tradicionalni Praznik Špargljev. V mesecu septembru pa je bil na vrsti dvodnevni izlet po Slavoniji in Okusi ob meji v Gorici, kjer smo sodelovali s kioski.

DOBERDOB SKD HRAST

Slovensko kulturno društvo Hrast iz Doberdoba je v pretekli sezoni imelo pestro delovanje: 3. februarja sodelovanje otroške gledališke skupine z igrico *Čarovnica, ki ni mogla biti zlobna* v režiji Jasmin Podveršič na nagrajevanju *Mali oder* v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici; 19. marca sodelovanje mešanega pevskega zbora na reviji *Primorska poje* na Reki; 2. aprila je MePZ Hrast pel ob 100-letnici planinskega društva Gorica s priložnostnim programom na jubilejnim večeru. 8. aprila je bilo odprtje razstave mladega vaškega umetnika Cristiana Lavrenčiča - *Arhitekture neznanega Kraške glave*. Razstava je bila v prostorih društvenega sedeža. 21. maja je bil gledališki večer z naslovom *Mladi na odru*. Sodelovala sta otroški pevski zbor Veseljaki iz Doberdoba in mladinska gledališka skupina Hrast z igrico *Butalci* v režiji Jasmin Podveršič. 11. junija je društvo organiziralo *Igre brez meja*, namenjene otrokom od 13. leta starosti. 16. junija je pripravilo glasbeni utrinek, pri katerem sta nastopila mladi violončelist Jurij Lavrenčič. 18. junija je bil zaključni zborovski koncert. Poleg zbora Hrast smo imeli v gosteh še MePZ Sedej iz Števerjana

Maurizio Peric

in otroški pevski zbor Veseljaki s sodelovanjem mladinske gledališke skupine. Od 13. do 23. avgusta so potekali študijski dnevi v Žabnicah v koči sv. Jožefa in Hrast kamp za otroke in mlade do 16. leta starosti. 17. septembra je bila rekreacijska tekma z gorskimi kolesi za otroke in mlade *Hrast bike slalom*. 17. septembra je MePZ Hrast sodeloval na pevski reviji v Farri d'Isonzo. 20. oktobra je bila predstavitev abonmajske sezone SSG na sedežu društva. 22. oktobra je MePZ Hrast sodeloval na reviji ljudskih pesmi v Prevalju (slovenska Koroška). 23. oktobra je bil celovečerni koncert zbora v Škedenju pri Trstu. 9. novembra je bil spominski večer ob 20. obletnici smrti Franke Ferletič; večer je izo-

blikovala Luciana Budal v sodelovanju mladinske gledališke skupine. 12. novembra je zbor pel na pevski reviji v Boljuncu na povabilo skupine Stuleti. 18. novembra je bil nastop MePZ Hrast na italijanski pevski reviji v cerkvi sv. Ignacija v Gorici. 20. novembra je zbor nastopil na pevski reviji *Cecilijanka* v Gorici. 5. decembra je potekalo miklavževanje z uprizoritvijo igrice *Čarobni trenutek*. 26. decembra je zbor pel na *Božičnem koncertu* v organizaciji ZCPZ v stolni cerkvi v Gorici. 8. januarja je MePZ sodeloval na dobrodelnem koncertu v Podgori na povabilo domačega društva v spomin na Mirka Špacapana. 9. februarja je bilo nagrajevanje mladinske gledališke skupine društva na natečaju *Mladi oder* z igrico *Čarobni trenutek* po zapisu Franke Ferletič in v režiji Jasmin in Tamare Podveršič ter Mateje Jarc. 21. februarja je bilo pustno rajanje za otroke iz vrta in osnovne šole skupaj z ostalimi vaškimi društvi. 25. februarja je zbor sodeloval pri prireditvi ob 50-letnici kulturnega centra Lojze Bratuž *Teh naših 50 let*. 4. marca je bilo s skupnim sodelovanjem vaških društev Jezero in Kras gostovanje dramske skupine Prosvetnega društva Štandrež z igrjo *Zbeži od žene*. 14. marca je zbor sodeloval na sprejemu predsednika Republike Slovenije Danila Türka ob obisku v Doberdobu. 16. marca je zbor pel na *Primorski poje* v Štandrežu.

PODGORA PD PODGORA

Največ delovanja PD Podgora sloni na MePZ Podgora, kateri poje pri vsaki nedeljski maši in v celotnem sestavu približno dvajsetih pevcev in pevk na raznih revijah in praznovanjih. Tako je v teku leta 2011 zbor pel: 9. januarja v Podgori pri maši ob zlati poroki, 11. marca v Boljuncu na reviji Primorska poje, 17. aprila pri procesiji in maši na Oljčno nedeljo, na Veliki četrtek, na Veliko soboto, pri Vstajenski procesiji in maši ob 5.30 zjutraj, pri Velikonočni dnevni maši in pri maši na Velikonočni ponedeljek, nato še 25. aprila pri spomeniku padlim v Podgori, 12. junija na Binkoštno nedeljo pri sv. maši na Sveti Gori, 23. junija pri sv. maši in procesiji Svetega Rešnjega Telesa v Podgori. Za zaključek sezone 2010/11 je zbor pel 16. julija na poročni maši v Pevmi. Z novim zagonom je po poletnih počitnicah MePZ Podgora pel: 1. novembra pri maši, nato pred spomenikom padlim ter na pokopališču v Podgori, 19. novembra v župnijski cerkvi v Podgori, pri maši v spomin na rojstni dan Mirka Špacapana, 20. novembra na Cecilijanki. Zbor je pel še kratek uvod in nato ob polnočnici ter za Božič v župnijski cerkvi v Podgori, 26. decembra na Božičnem koncertu v Goriški stolnici, v nedeljo 5. februarja pri pogrebni maši Iva Kovica, v petek 2. marca v Podgori na Dnevu slovenske kulture ter v soboto 3. marca na gradu Kromberk na reviji Primorska poje.

Vse te nastope je vodil dr. Peter Pirih, ki si je prevzel tako težko nalogo kot naslednik preminulega dr. Mirka Špacapana. Vprašala sem ga, če mi pove kaj o njem in kako, da sedaj vodi naš zbor. Odgovor je bil pozitiven in tu naj vam ga le delček preberem: »Povsem specifična vloga je vloga cerkvenega pevcu, organista, ali zborovodje. Mnogi ji pripisujejo status poklica. Če to povežem s pojmom »biti poklican«, potem to zagotovo drži! Biti zgolj poklican je najbrž preprosto, to udejaniti in biti zvest iskreno pripaden in neomajno vztrajen, pa je zagotovo težje. Od vedno trdim, da je petje v cerkvi povsem enakovredno petju nasploh. Gre sicer za izvajanje namenske glasbe, uokvirjene v jasna in stroga liturgična merila, kar pa za pevca, ki ve kaj in zakaj poje, nikakor ne sme biti problem. Žal se na tem po-

dročju dogaja veliko odstopajoče prakse...Pred štirimi leti sem bil s strani organizatorjev Natečaja cerkvene zborovske glasbe v Podgori naprošen za sodelovanje v strokovni komisiji, kar sem po premisleku sprejel in bil ravno na dan Natečaja dodatno izzvan, če bi bil pripravljen sprejeti vlogo zborovodje pri podgorskem zboru. Vzel sem si čas za premislek, se pogovoril s pristojnimi v zboru in se odločil za! Naletel sem na odprto, prijetno razpoloženo pevsko skupnost, se postopoma vživljal v drugačnost ambienta, navad in programsko usmerjenost, predvsem pa ugotovil precej podobnih problemov in težav, ki tarejo tudi druge amaterske pevske zborne. Z vsakim novim zboro-

Albina Pintar

vodenjem se zgodijo tudi novosti, ki so različno sprejete in na katere mora človek vedno računati. Tako je tudi v Podgori. Moj namen in cilj je, ponovno vključiti v sodelovanje nekatere bivše pevke in pevce, skušati animirati mlade, da nadaljujejo s tradicijo in seveda ohranjajo dostojen nivo poustvarjanja slovenske cerkvene in narodne pesmi. Pri tem seveda najprej računam na pomoč Podgorcev, ki odlično poznajo ne samo razmere ampak tudi vse, ki bi lahko pomagali in okrepili podgorski zbor. Pevke in pevci v Podgori vedo, da je predvsem od njihove motivacije in rednega udeleževanja vaj odvisna usoda podgorskega zbora. Dobro pa tudi vedo, da sem iskreno pripaden njihovi skupnosti in da od bistvenih načel, ki zagotavljajo dostojno

petje nisem pripravljen odstopiti. « Presenečenje nam je napravila MoPS Akord, ki je zapela 31. oktobra ob grobu Lojzeta Bratuža ob polaganju vencev SSO. V soboto, 5. novembra je skupina ponovno zapela ob istem grobu ob prihodu žare prof. Andreja Bratuža. Pevci Akorda so pod vodstvom Daria Bertinazzi-ja zapeli tudi 3. decembra na celovečernem Božičnem koncertu italijanskih manjšin v Bocnu na povabilo tamkajšnjega društva Castelflavon.

Delovanje: z velikim naporom in hvale vredno pomočjo Alberta Devetak od ZCPZ je 15. maja, naše društvo uspešno izvedlo 6. Natečaj Bogomir in Mirko Špacapan, pri katerem je prvo nagrado prejel MePZ F. B. Sedej iz Števerjana. 5. decembra je društvo v sodelovanju s Circolo Ricreativo del Calvario pripravilo Miklavževanje. V nedeljo, 8. ja-

nuarja smo imeli v Podgori 3. Dobrodelni božični koncert v spomin na dr. Mirka Špacapana. Pri izvedbi koncerta so sodelovali: Zveza slovenske katoliške prosvete, - Združenje cerkvenih pevskih zborov, - PD Podgora, - AŠD Olympia, - Slovenska zamejska skavtska organizacija, - Krožek Anton Gregorčič - SSK - Slovenska skupnost. Nastopili so: Damijan Terpin, Marjan Terpin, Gabrijela Vidmar, Aleš Lavrenčič z očetom Hilarijem, Nikolaj Pintar, Martina Valentinič, MePZ Hrast, Bine Matoh in 9-letna Angelica Špacapan. V petek 2. marca sta PD Podgora, skupno z društvom Paglavc priredila na istoimenskem sedežu Dan slovenske kulture. Glavni govornik je bila novinarka Erika Jazbar. Nastopili so tudi otroci iz pevske šole, zbor Sraka ter že omenjeni MePZ Podgora.

Tako kot sem pri delovanju MePZ Podgora omenila dirigenta Petra Pirha, naj tu pri delovanju društva omenim pevca Darija Brainja, ki skupaj s svojo ženo Klavdijo sta stebra v našem društvu za tisto delo, ki se ne vidi a če ni narejeno, delovanje ne poteka. To je priprava nastopnih prostorov, zakusk, čiščenja po zaključku raznih prireditev in še bi lahko naštevala... Hvala!

GORICA MoPZ MIRKO FILEJ

V letu 2011 se je MoPZ Mirko Filej udeležil teh koncertov in prireditev: 2. januarja božičnega koncerta v cerkvi na Subidi v Krminu; 9. januarja je sodeloval pri sveti maši za rajne pevce zbora v cerkvi na Sv. Višarjah; 30. januarja pri maši vzhodnega obreda v cerkvi v Sovodnjah ob Soči; 4. marca je imel nastop na reviji *Primorska poje* na gradu Dobrovo; 29. maja je imel koncert v Šmartnem pri Litiji v gradu Bogenšperk, na povabilo tamkajšnjega društva Zvon, v jutranjih urah pa je sodeloval

pri maši, namenjeni zakonskim parom; 22. oktobra je sodeloval na

Viktor Selva

koncertu v Mariboru ob 90-letnici ustanovitve DPD

Svoboda iz Maribora, koncert je potekal v cerkvi sv. Petra v Malečniku; 30. novembra je imel nastop na koncertu prijateljskih zborov v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici v sodelovanju z zborom iz Kroje; 20. novembra je nastopil na reviji *Cecilijanka* v Gorici; 27. novembra pa je sodeloval na *Jesenskem koncertu* v prostorih spomenika Braniteljem zahodne meje na Cerjah pri Opatjem selu, v sodelovanju z zborom iz Mirna in Ronk; 5. decembra je pel pri maši v spomin rahnih pevcev na Jazbinah; 26. decembra je sodeloval na božičnem koncertu v goriški stolnici.

VRH SV. MIHAELA PD VRH SV. MIHAELA

Januar 2011 smo začeli z mladinsko mašo v domači cerkvi in z igrico *Božična misel* v izvedbi OPZ ter z nagradovanjem 2. izvedbe tekmovanja *Jaslice pri nas doma*. 24. januarja smo se na rednem občnem zboru v prostorih sovodenske hranilnice srečali s člani in jim predstavili finančno stanje društva in predvidene dejavnosti za leto 2011. V velikonočnem času so se otroci OPZ razveselili ob tekmovanju v barvanju pirov. Aprila je bila na vrsti 11. izvedba revije *Zlata grla*. Na sobotnem revijskem delu v Kulturnem domu v Sovodnjah je nastopilo kar deset otroških in mladinskih zborov. Nedeljski tekmovni del smo morali zaradi večjega števila zborov izvesti v KCLB v Gorici tudi v jutranjih urah; tu so se pomerili štirje mladinski zbori. Popoldne pa se je pred žirijo predstavilo še osem otroških zborov. Skupno je nastopilo nad 450 otrok. Junija je bilo delovanje našega društva zelo pestro. Začeli smo s praznovanjem v Rubijah, kjer smo se člani in prijatelji veselili uspehov DVS Bodeča neža na tekmovanju v Vittorio Venetu, desetletnice ustanovitve PD Vrh Sv. Mihaela in dvajset let uspešnega delovanja našega društva. OPZ je z velikim veseljem nastopil na koncertu cerkvenih pesmi v organizaciji Združenja cerkvenih pevskih zborov. Tudi letos smo sodelovali na občinskem prazniku z nastopom OPZ in DVSNB, z otroškim koticom so naša dekleta zabavala otroke v večerih praznovanja in nekateri člani smo nudili pomoč pri upravljanju bogato založenih kioskov. Letošnja novost je bila prva izvedba gledališkega tedna. Od 20. do 28. junija je petnajst otrok iz domačega društva, okoliških vasi in Gorice pridno vadilo gledališke tehnike pod vodstvom režiserke Jasmin Kovic. Igrico *Čisto navadna Rdeča kapa? Nekoliko drugačna pravljica* so z velikim uspehom predstavili na *Kresovanju na Largi*, kjer je nad 150 ljudi prisostvovalo predstavi. Letošnji svetoivanski kres je bil še posebno prazničen, saj so organizatorji pogostili prisotne z raznimi kulinaricnimi dobrotami. Septembra smo svoje člane in zveste prijatelje odpeljali v Ljubljano,

kjer smo si ogledali parlament in z ladjico pluli po Ljubljanici. Odkrivali smo še druge lepote slovenske prestolnice. Otroci so prišli na svoj račun v živalskem vrtu, kjer so si ogledali že poznane in še nepoznane živali.

Decembra se je delovanje društva ponovno popestrilo. Otroci OPZ so nastopili na *Mali Cecilijanki* in

Karen Ulian

se skupaj s skavti udeležili raznašanja Betlehemske lučke miru po vrhovskih domovih, predstavili pa so se tudi na prazniku sv. Štefana župljanom v gabski cerkvi z igrico *Jezuškov dar* in ogreli marsikatero srce. Letošnja 3. izvedba tekmovanja *Jaslice pri nas doma* je bila posebna, saj so sami otroci bili žiranti. Ob raznašanju betlehemskega plamena vaščanom so sami presodili, katere jaslice so najlepše.

V društvu deluje Dekliška vokalna skupina Bodeča neža. Z dirigentko Matejo Černic smo nastopile na božičnem koncertu v Miljah, skupaj s skupino harfistk Girotondo d'Arpe, na dobrodelnem večeru v Podgori, na novoletnem srečanju SSK, v Škofji Loki na povabilo občine, na revijah *Koroška poje* v Celovcu in na *Primorskem poju* v Ukvah. Mlajša skupina pevk Bodeča neže se je preizkusila na tekmovanju *Zlata grla* in prejela zlato priznanje. Maja smo imele vokalne vaje z Nino Kompare; nad tem smo bile zelo navdušene in zadovoljne z vadbo. Udeležile smo se tekmovanja v Vittorio Venetu: tekmovale smo v dveh kategorijah: ljudske pesmi in mladinski zbori. Za oba nastopa smo si izborile prvo mesto in

prejele zlato priznanje. Teden pred tekmovanjem pa smo se odpravile na Nizozemsko. Pele smo na festivalu *Singing Together* v Haagu, kamor so nas povabili po velikem uspehu v Belgiji. Ob praznovanju 20-letnice Republike Slovenije smo nastopile v KC L. Bratuž in na vseslovenskem srečanju v parlamentu v Ljubljani.

Junija je dirigentka Mateja Černic prejela nagrado *Zlato zrno* za svoje kulturno udejstvovanje, za študij na področju glasbe in za številna priznanja, ki jih je na državnih in mednarodnih tekmovanjih dosegla z vokalno skupino Bodeča neža. Pele smo pri sv. maši v Rojanu, na kongresu mladinske sekcije Slovenske skupnosti, na Cecilijanki v KC L. Bratuž, na dobrodelnem večeru krvodajalcev iz Sovodnjah na Vrh Sv. Mihaela, na občnem zboru Sveta slovenskih organizacij in na božičnem koncertu v Pordenonu na povabilo Uscija. Ob predstavitvi CD-ja *Stabat Mater* (G. Pergolesi) smo decembra trikrat nastopile s Filharmoničnim orkestrom Alpe Adria pod vodstvom prof. Luigija Pistoreja, in sicer v dvorani Fundacije Goriške hranilnice v Gorici, v Štarcancu in v goriškem Avditoriju. V KC L. Bratuž smo s harfistko Jaso Corrado Merlak, s solistkama Martino Kocina in Natašo Jakopič ter z orkestrom Arsatelier izoblikovale *Božični koncert*. Oktobra smo predstavile našo prvo zgoščenko: *Bodečenežno*, ki predstavlja razvoj in sad našega truda. Izoblikovale smo tri koncerte: najprej smo zgoščenko predstavile v rojstni vasi, na Vrh Sv. Mihaela v Lokandi Devetak, nato v KC L. Bratuž v Gorici in v cerkvi sv. Janeza Krstnika v Štivanu. Posebna zahvala naj gre Mirku Ferlanu za strokovno predstavitev CD-ja in vsem, ki so nam finančno priskočili na pomoč, da je lahko izšla naša zgoščenko.

Februarja 2012 smo nastopile na *Prešernovi proslavi* liceja France Prešeren v Trstu, imele smo intenzivne vaje za vokalno tehniko s Katarino Lenarčič v Števerjanu in pele pri nedeljski sv. maši. Nastopile smo tudi na reviji *Primorska poje* v Škofjih in pod vodstvom Davida Bandlja pele na *Sovodnjški poje* v Sovodnjah. Aprila se bomo udeležile tekmovanja slovenskih zborov *Naša pesem* v Mariboru, na katerega se intenzivno pripravljamo.

ni zapisi skoraj vseh glasbenih prireditelj na Goriškem, premišljevanja o družbenih in verskih vprašanjih, zanimivosti iz narave in s področja znanosti, spominske oddaje o pomembnih osebnostih in dogodkih iz naše zgodovine. Poslušalce redno opozarjamo in obveščamo o kulturnih prireditvah. Urnika ne spreminjamo več in oddaja poteka vse leto med 21.30 in 22.30. Našega sporeda ni ob sobotah in v zimskem času odpade tudi ob četrtkih zaradi prenosa hokejskih tekem. Oddaja *Okno v Benečijo*, ki jo pripravlja Ezio Gosgnach v benečanskem in rezijanskem narečju, je na sporedu na nedeljo ob 14.30. Časniku Novi glas je iskrena hvala za tedensko objavo naših sporedov. Skoraj vsako leto sem poročal o raznih nevspešnostih, ki so se nam pripetile in nas spremljale kot stalnica. Zadnje leto je za čuda minilo brez nezdod. Zdi se neverjetno, pa vendar.

RUPA-PEČ PD RUPA-PEČ

V Prosvetnem društvu Rupa-Peč delujejo mešani pevski zbor, otroški in mladinski pevski zbor. Vse tri zborove vodi Zulejka Devetak, mešanemu pevskemu zboru pa namenjata veliko svojega časa korepetitorki Tanja Kovic in Martina Gereon. V času med lanskim januarjem in letošnjim marcem je zbor pel na različnih koncertih. Marca je nastopil na reviji *Primorska poje* v Briščikih in na koncertu treh pobratenih zborov (iz Rupa-Peči, Vrtojbe in Dobove); junija je pel ob 60-letnici ustanovitve sovodenske občine, novembra na 53. izvedbi revije *Cecilijanka*, februarja letos pa na *Sovodnjški poje*; zbor je pel tudi 25. aprila in 1. novembra pri spomenikih v Rupi in na Peči ter pri raznih cerkvenih svečanostih, kot je bila npr. zahvalna nedelja v mesecu novembru.

Otroški zbor in mladinski zbor sta nastopala februarja na *Praznovanju sv. Valentina* v Štmarju, 9. aprila na reviji *Zlata grla*, 25. aprila na domačem *Prazniku fratlje*. V juniju so otroci in mladi zapeli na Žbogarjevi domačiji v Samatorci, ob koncu sezone 2010/11, nato še 19. junija na proslavi ob 60-

letnici občine Sovodnje ob Soči. Mladinski sestav je nastopil tudi 24. marca ob *Materinskem dnevu*, ki ga je organiziralo v Mirnu KD Stanko Vuk. V novi sezoni sta zbora nastopila novembra, na zahvalni nedelji ob lepo okrašnem vozu, decembra ob prihodu svetega Miklavža v Rupi in na reviji *Mala Cecilijanka*.

Martina Gereon

V lanski sezoni je društvo uredilo še nekaj prireditelj, med katere spada predvsem tridnevni tradicionalni *Praznik fratlje*, 42.

po vrsti. Poleg tega so 30. aprila sredi vasi moški dvignili mlaj, zraven katerega so, kot že po nekajletni tradiciji, otroci dvignili še svojega. Pri tem so sodelovali tudi otroci iz vseh sosednjih vasi. V mesecu juniju je društvo sodelovalo in pomagalo pri pripravi in izvedbi občinskega praznika v Sovodnjah, tokrat posebno bogatega, saj je potekala 60. obletnica občine. Prvega julija se je društvo skupaj s KD Sabotin predstavilo s stojnico v Ljubljani na prireditvi *Dobrodošli doma*.

V mesecu marcu so si člani društva ogledali znamenitosti dežele Veneto; avgusta je potekal večdnevni izlet (Nemčija in Danska), nad katerim so bili udeleženci kot vsako leto zelo navdušeni. Skupina si je novembra s prijatelji ogledala posnete fotografije. Ob tej priložnosti smo še skupno nazdravili sv. Martinu. Pri pripravi zahvalne nedelje je društvo tako kot vsako leto sodelovalo z župnijo.

V novembru in decembru so ženske vseh starosti, tudi iz okolice, v lepem številu obiskale tečaj božičnih izdelkov, ki ga je vodila že drugo leto goriška umetnica Patricija Bottaz.

ŠTMAVER KD SABOTIN

Kulturno delovanje v Štmarju je bilo pestro tudi v minulemu letu. V mesecu januarju smo izvedli v društvenih prostorih 16. natečaj *Jaslice pri nas doma* in pri sosedih s prikazom diaprozgov in s postavitvijo razstave slik vseh jaslic, ki so sodelovale na natečaju. Društvo je sodelovalo tudi pri organizaciji 9. mednarodne razstave jaslic na Sveti Gori. Ob lanskem praznovanju sv. Valentina je bil program podoben prejšnjemu letu. Na sedežu društva smo postavili ogrevan šotor in 'šagra' je trajala tri dni. V četrtek, 18. februarja, smo imeli kulturni večer z odrtjem razstave *Moja mama kuha kafe* in nastopom domačega moškega pevskega zbora in plesne skupine Ajda iz Solkana ob spremljavi citer in harmonike. V petek, soboto in nedeljo je praznovanje potekalo v pokritem šotoru ob zvokih glasbe. Na sedežu društva so člani vse dni skrbeli za primerno pogostitev gostov s pijačo, jedajo in tipičnimi štmarjskimi strukljji. Tudi lani je društvo sodelovalo kot skupina z naslovom *Kaj se kuha v loncu* na pustnih sprevodih v Gorici (27. febr.), na Občinah (5. mar.), v Sovodnjah (6. mar.) in v Tržiču (8. mar.). Vsekakor ni manjkalo niti tradicionalno pustno rajanje otrok po domači vasi. V postnem času so člani mladinskega odseka pripravili križev pot po vasi ter za Veliko noč pritrkovali v domači vasi, pri svetem Ivanu v Gorici in v Rupi. Društvo je sodelovalo na Sveti Gori na odprtju *6. razstave velikonočnih pirov*. Meseca aprila so se člani društva s svojimi ženami, simpatizerji in prijatelji pomerili na ribiškem tekmovanju *Ona - on* in istega meseca odšli na tridnevni izlet v Rim. Meseca maja smo sodelovali pri natečaju *Naj, naj, naj maj* in pri organizaciji *12. pohoda treh nostov*. 9. maja je društvo skupaj z župnijo sv. Mavra in Silvestra ter z župnijo iz Solkana organiziralo romanje na Sveto Goro. V juniju

je društvo imelo občni zbor. 1. julija se je predstavilo s stojnico v Ljubljani na prireditvi *Dobrodošli doma*, zbor je zvečer pel pri Trubarjevem antikvariatu na Ribjem trgu. V mesecu avgustu smo sodelovali pri organizaciji šeste kolesarske dirke na Sabotin. Istega meseca je bil v cerkvi v Štmarju koncert *Note v mestu*. 22., 23., 24., in 25. septembra se je naše društvo predstavilo s svojimi kulinaricnimi dobrotami na tradicionalni prireditvi v Gorici *Okusi na meji*. V mesecu oktobru smo organizirali na sedežu društva, v sodelovanju s krajev-

je natečaja udeležilo šestindeset udeležencev, nekaj tudi iz Slovenije, istočasno pa smo bili soorganizatorji *10. slovenske razstave jaslic* z mednarodno udeležbo na Sveti Gori. Proti koncu meseca je naše društvo organiziralo na nekdanjem mejnem prehodu Podsabotin, ob obletnici vstopa Slovenije v Schengen, srečanje s sosednjimi Podsabotinci. Za miklavževanje smo imeli igrico v domači prireditvi. V letošnjem letu smo izvedli tradicionalno 'šagro' svetega Valentina, a tokrat brez ogrevanega šotora. V petek, 10. februarja, smo imeli tekmovanje v briškolji, v soboto smo odprli razstavo umetnice Ashe Past *Notranje kraljestvo*, nastopala sta domači moški zbor in moška zasedba zbora Sedež iz Števerjana. V nedeljo smo imeli dopolne slovesno sveto mašo, popoldne pa šagro. V letošnjem letu se je štmarjski podmladek ponovno ogrel za pustni voz in tako so pripravili voz z naslovom *Transgenska revolucija* in se udeležili sprevodov na Občinah in v Sovodnjah, kjer so dosegli tretje mesto. Moški pevski zbor Štmaver je pod vodstvom

Matjaž Pintar

nim svetom in domačo župnijo, 22. pohod na Sabotin. V soboto je nastopil domači zbor, sledila sta odprtja razstave *Stara obrt* košarja Florjana Vogriča in predstavitev publikacije *Osimo in Goriška*, večer je sklenil mešani pevski zbor iz Ravnice. V nedeljo smo izvedli tradicionalni pohod na Sabotin, po maši smo se vrnili na sedež, kjer je sledila družabnost. Novembra smo pripravili martinovanje s kosilom za člane in prijatelje društva. V mesecu decembru smo izvedli sedemnajsti natečaj *Jaslice pri nas doma* in *sosedih*. Letos se

Nadje Kovic pel na revijah *Cecilijanka*, dvakrat na *Primorski poje* v Knežaku in v Tržiču pri Kranju, ob 20. obletnici osamosvojitve Slovenije v Ravnici, pri spomeniku padlim v Pevmi, Solkanu, Rimu in Ljubljani. V mesecu decembru so peli ob predaji Betlehemske luči s strani Solkanca na domačiji Grad v Štmarju in 26. decembra v stolnici. Otroški pevski zbor je nastopil na reviji *Mala Cecilijanka* pod vodstvom Lare Feri, v Štandrežu, na božičnici v Pevmi, na Sveti Gori in na raznih prireditvah v vasi.

RADIO SPAZIO 103 SLOVENSKI ODSEK

V letu, ki je za nami, so slovenske oddaje na Radiu Spazio 103 nemoteno potekale. Radijska postaja, ki ima sedež v Vidmu, krije z desetimi frekvencami skoraj celotno deželno ozemlje, sliši pa se tudi v obmejnih krajih Slovenije. Programi so na razpolago tudi na internetu pod naslovom www.radiospazio103.it. Oddaje snemamo v goriškem studiu, ki nam ga dobrohotno nudi Kulturni center Lojze Bratuž: takega snemalnega studia, kjer bi bili popolnoma v miru in brez skrbi, nismo imeli še nikoli v 35 letih delovanja. Oddaje pošiljamo v Videm preko interneta. Sodelavci smo že nekaj let le štirje in pričakujemo, da bomo na dolgi poti prej ali slej srečali kakega mladega prostovoljca. Od-

daje so razporejene kot v preteklih letih: novosti v svetu narodne-zabavne in lahke glasbe, zvoč-

Danilo Čotar